

POSTÁS DOLGOZÓ

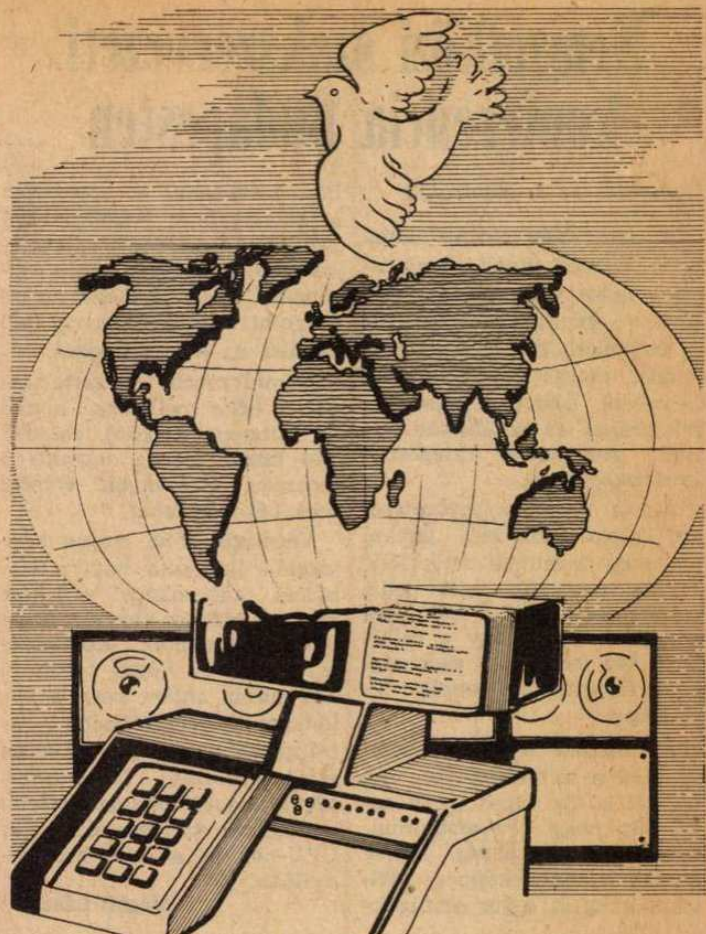
A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM

12. SZÁM

1981. DECEMBER

ÁRA: 1,20 FORINT

Nemzetközi szakszervezeti konferencia Budapesten

A Közlélmázmották és Rokonszakmabeli Dolgozók Szakszervezetei Nemzetközi Szövetségének postai és távközlési tagozata december 2-án és 3-án a Magyar Postások Szakszervezetének rendezésében a postai és távközlési szolgálatok technikai fejlesztésének a dolgozók élet- és munkakörülményeire gyakorolt hatásáról nemzetközi szimpoziumot tartott. A kétnapos tanácskozáson 22 országból 24 küldöttség és a nemzetközi szövetség vett részt. A megbeszélésen mind az öt földrész képviseltette magát. Európából a szocialista országok (Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, NDK, Románia, Szovjetunió) postás szakszervezetei, valamint különböző irányzatú nyugat-európai szakszervezetek vettek részt (Ausztriából, Finnországból, Franciaországból, Nagy-Britanniából, Norvégiából; Olaszországból 3 küldöttség; Portugáliából, Spanyolországból, Ázsiából 4 ország (India, Kuwait, Szíria és Vietnam) delegációja, Afrikából Algéria, Amerikából Kuba és Ausztrália képviselője is jelen volt.

A nemzetközi szövetség postai és távközlési tagozatának elnöke által előadott vitaindítót, majd a megbeszélést előkészítő bizottság munkájában részt vevő francia, algériai és magyar küldöttség referátumát követően valamennyi delegáció felszólalt, tájékoztatást adva saját postai és távközlési szolgálatának technikai színvonaláról, eredményeiről, gondjairól. Tudósításunkban elsősorban a magyar delegáció referátumából emeltünk ki részleteket.

A tudományos-technikai forradalom teljes és magas színvonalú kibontakoztatása a szocialista társadalom építésének fontos része. Ezek dolgozóink sorsát is alapvetően befolyásoló kérdések, így elválaszthatatlanok a szakszervezet munkájától. A tudományos és technikai haladás folyamata azonban a társadalmi berendezkedéstől függetlenül valamennyi országban zajlik. Hatásai ugyan, éppen a társadalmi berendezkedéstől függően, számos kérdésben eltérnek, azonban — különösen a szakszervezetek munkájában — olyan azonos és mindannyiunkat érintő gondok is felvetődnek, amelyekre a választ egymás véleményének kicserélésével, bizsletben tartásával, közösen kell keresnünk.

A szakszervezetek világszerte támogatják a technikai fejlődést, és részvételükkel, harcukkal igyekeznek hozzájárulni ahhoz, hogy eredményei a dolgozókra előnyösen hassanak. A tudományos-technikai haladás kedvező és kedvezőtlen vonásai, jó és rossz oldalai ugyanis egyszerre jelentkeznek. A szervezett dolgozók világszerte jogosan várják el, hogy a szakszervezetek harcoljanak a hátrányos hatások kiküszöböléséért, keressék a legjobb megoldásokat az élet- és munkakörülmények javításában, e téren is védjék érdekeiket. Eppen ezért az az álláspontunk, hogy a kérdésben az együttműködés a különböző társadalmi rendszerekben dolgozó szakszervezetek között nemcsak lehetséges, hanem korunk nélkülözhetetlen követelménye is.

A szakszervezetek csak aszerint értékelhetik a technikai haladást, hogy az mennyiben, milyen mértékben szolgálja az emberi élet teljesebbé válását, az élet- és munkakörülmények fejlődésének meggyorsítását, azt, hogy a dolgozó ember a technika irányítójaként mindinkább a termelés urává emelkedjen. Ezek a célok érdemesek arra, hogy a szakszervezetek támogassák.

A feladat bonyolultsága miatt üdvözlünk minden kezdeményezést, amely a különböző társadalmi berendezkedésű és eltérő fejlettségű országok szakszervezeteinek tapasztalatcseréjére, programjuk egyeztetésére irányul, elősegítve ezzel az emberiség jövőjét jó irányban befolyásoló új technika bevezetésének és alkalmazásának elterjesztését. E tanácskozásnak is az volt a célja, hogy elősegítse a tudományos-technikai forradalom vívmányainak az eddigieknél demokratikusabb és embercentrikusabb alkalmazását. Ez egyre kevésbé történhet meg a szakszervezetek aktív közreműködése és segítségével.

A posta a világon mindenütt a technikai vívmányok hasznosításának élvonalában van. A hírközlésben az utóbbi évtizedekben a technika fejlődése igen dinamikus, szinte robotnászerű volt, az elektronika és az informatika ugrásszerű fejlődésével minőségileg új szakaszba érkezett. Hazánkban a fejlődés kicsit később indult, de az utóbbi években felgyorsult. Legutóbbi kongresszusunk is állást foglalt amellett, hogy a folyamatot a lehetőségek figyelembevételével fel kell gyorsítani. Napjainkban a korszerű, gyors, megbízható hírközlési szolgáltatások, valamint a postás dolgozók kulturált munkakörülményeinek megteremtéséhez, a nehéz fizikai munka felszámolásához elengedhetetlen az automatizálás, a gépesítés.

Meggyőződésünk azonban, hogy ez nem csak műszaki vagy beruházási kérdés. Új eljárások bevezetése, a megszokottól való eltérés sehol a világban, még szocialista viszonyok között sem zavartalan. Ezért a szakszervezet feladata nem mérülhet ki a technika fejlesztésének szorgalmazásában és az esetleg felszabaduló munkaerő elhelyezésének segítségével. Tehát nem elegendő az automatizálás eredményeit kívánni, hanem kell időben fel kell ismerni előnyeit és hátrányait, elősegítve a kedvező irányzatok minél gyorsabb érvényesülését.

Az ülés elnöksége: Tóth Illés posta-vezérigazgató, Timmer József, a SZOT titkára, Csáki Lászlóné, szakszervezetünk főtájkára, Louis Viannet, a nemzetközi szövetség postai és távközlési tagozatának elnöke, Hans Lorenz, a nemzetközi szövetség főtájkára, Christian Michel, a nemzetközi szövetség titkára

Az ülés elnöksége: Tóth Illés posta-vezérigazgató, Timmer József, a SZOT titkára, Csáki Lászlóné, szakszervezetünk főtájkára, Louis Viannet, a nemzetközi szövetség postai és távközlési tagozatának elnöke, Hans Lorenz, a nemzetközi szövetség főtájkára, Christian Michel, a nemzetközi szövetség titkára

lését és a kedvezőtlen hatások kiszűrését.

Véleményünk és határozott álláspontunk: ha eleget akarunk tenni a dolgozók velünk szembeni jogos igényeinek, hogy a modern technika alkalmazása ne befolyásolja kedvezőtlen irányba érdekeiket, foglalkoztatási feltételeiket, akkor tevékenesen részt kell venni a technika fejlődés egész folyamatában, a fejlesztéseket elha-

tároló döntésektől kezdve a végrehajtás megszervezéséig. Ennek keretében fokozott figyelmet kell fordítani már a fejlesztési koncepciók kialakítására, hogy azok a technikai feltételek és gazdasági megfontolások mellett elemezzék a szociális szempontokat, a munkafeladatokról és a munkafeltételekre vonatkozó hatásokat, az emberi kapcsolatok várható alakulását, és meghatározzák a dolgozókkal szembeni újszerű követelményeket.

Szakszervezetünk a technika fejlesztésének segítségével fontosnak tekinti azt is, hogy a dolgozók részesei, tudatos alakítói, résztvevői legyenek a fejlődés folyamatának. Ezért a szakszervezet különböző fórumain demokratikus vitában ismertetjük a terveket, és a döntéseket megelőzően összegyűjtjük a dolgozók javaslatait, észrevételeit. A központi vezető-

sekben megfontolt határozatokat hozunk, minden esetben a dolgozók véleményére, javaslataira támaszkodva.

Szakszervezetünk nagy figyelmet fordít a technikai fejlődésnek a foglalkoztatásra gyakorolt hatására. Ez sajátos a Magyar Posta területén. Hazánkra — a gyors iparosodás hatásaként — a munkaerőhiány jellemző, s ez a postán is érezteti hatását. A technikai fejlesztést már csak ezért sem követi munkanélküliség, hiszen a korszerű technika — a teljesítmény növelése mellett — a hiányzó emberi munkát pótolja.

A technikai fejlődés azonban a postán is előidézi a dolgozók mobilitásának erősödését. A fejlődés óhatatlan velejárója egyes szakmák, foglalkozások elavulása, újabbak és újabbak keletkezése, s ezzel párhuzamosan munkahelyek megszű-

fejlődés mellett is fennmaradnak a teljes foglalkoztatottságot. A dolgozók védelmét törvények szabályozzák, meghatározva a munkáltatók kötelesegeit. Így a posta feladata az, hogy a gépesítés folytán felszabaduló dolgozókat képzett-ségüknek megfelelő munkához juttassa, illetve gondoskodjon az új munkahelyekre kerülő dolgozók felkészítéséről, átképzéséről. A szakszervezet ellenőrzi, hogy a dolgozót emiatt sérelem ne érje, hogy a szükségessé váló munkahelyváltoztatásról időben értesüljön, s ha kell, megfelelő érdekvédelmet fejt ki. Ugyanakkor segít megértetni a dolgozókkal a fejlődéssel járó mobilitás szükségességét, és minden támogatást megad átképzésükhöz, a fejlettebb technika alkalmazásához szükséges magasabb képzettség megszerzéséhez.

A tudományos-technikai haladás egyik meglevő és erősödő kedvező hatása a munkaidő csökkenése. Hazánkban napjainkban fejlődik be az ötnapos munkahétre való felkészülés, majd 1982 közepével bezárólag az áttérés, amely a munkaidő szerény csökkenésével is együtt jár. A postán a heti munkaidő 40-42 órász, már 1982. január 1-től. Várható, hogy a fejlődés a jövőben további munkaidő-csökkenést fog eredményezni.

A felszólalók igényeit méltányolva a nemzetközi munkabizottság a tanácskozás folyamán ajánlástervezetet készített elő. Ezt a tanácskozás végén a küldöttek megvitaták. Ennek során jó néhány érdemi észrevétel hangzott el. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a technikai haladás jelentős távlatokat nyit az élet- és munkakörülmények, és a lakosságnak nyújtott szolgáltatások minőségének javítása előtt. Ennek véghezvitele azonban a szakszervezeti mozgalom és a dolgozók aktív és állandó beavatkozását feltételezi.

Ezért szükségesnek tartják, hogy az új technikák bevezetésekor már a kidolgozás stádiumában érdemi tárgyalásokat kezdjenek a szakszervezetekkel, s az ezekből következő minden kérdés — mely a dolgozók jelenét és jövőjét érinti — képezze a kollektív szerződések részét.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Nemzetközi szakszervezeti konferencia Budapesten

(Folytatás az 1. oldalról.)

A résztvevők hangot adtak azon szándékuknak, hogy az egyes igazgatások tegyék lehetővé a dolgozók számára az új technikához való alkalmazkodást, magas szintű szakmai képzéssel, illetve a szükséges átképzéssel és az állandó jellegű, folyamatos kiegészítő továbbképzéssel.

Az új technika bevezetésekor szem előtt kell tartani azt, hogy a munka emberibbé váljon, nehézségi foka pedig csökkenjen. Ezért a küldöttek azt javasolták, hogy a célból létre kell hozni egy egészségügyi és munkabiztonsági bizottságot.

A műszaki fejlődés lehetővé teszi a termelékenység növelését is. Ez végső soron azaz jár, hogy kevesebb munkaerőre van szükség. Ennek hatása különféle módon nyilvánul meg az egyes országok-

ban társadalmi és gazdasági sajátosságaikból függően. Éppen ezért mindenütt a legcélszerűbb módon kell ennek társadalmi veszélyessége ellen harcolni. Mindenképpen el kell kerülni az elbocsátásokat.

A konferencia felemelte szavát a béke mellett is, hiszen ez minden dolgozó, minden nép közös érdeke, ugyanis a technika vívmányait élvezni csak békében lehet.

Végezetül több ország képviselője javasolta, hogy a kétoldali kapcsolatok erősítése mellett szükség van a többoldali kapcsolatok kiépítésére is, amelynek végső soron el kell jutnia ahhoz, hogy a különböző beállítottságú és irányzatú postai és távközlési szakszervezetek létrehozásának a maguk világszervezetét a szakmai szervezetekhez, az UPU-hoz és az UIT-hoz hasonlóan.

Mezőfi László

A magyar szakszervezetek alapszabálya

(VIII., befejező rész)

A végrehajtó szervek alapszervezetei

Lapunk legutóbbi számában Szakszervezetünk alapszervezetei alcím alatt a posta nem főtevékenységet ellátó központosított partnereiként működő ügyvezető elnökségi alapszervek feladatairól, hatásköréről adtunk tájékoztatást. Ezúttal a végrehajtó szervezetek alakított alapszervezeteit mutatjuk be olvasóinknak. Az ismertetés nem lesz hosszú, mivel csak a kétfeladati alapszervek közötti különbségekre és egyes jellegzetességekre kell rámutatnunk.

Legmagasabb irányító szervük ugyancsak az összehívott taggyűlés vagy a bizalmi testület, ezek hatásköre azonban bizonyos mértékig eltér az elnökségi alapszerveknél működő ilyen testületektől. Ez a különbség pedig abból adódik, hogy egyszerűen nem tervekölözött postaszervek

partneri, másrészt éppen partnerszervek jogállásánál fogva nem kell a kollektív szerződéshez függőlegesen készíteniük, és a benne foglaltakban megállapodniuk. Ezt képviselőikben a területi bizalmi testület teszi meg. Így az e feladatokkal kapcsolatos tétel egyetértési és véleményezési jogkörükből kimaradtak. Természetesen ehhez igazodnak a szakszervezeti bizottságok tennivalói is.

A posta szervezeti felépítésének megfelelően Budapesten és vidéken a kishivatalokban dolgozó szakszervezeti tagok szervezeti életét járási, illetve körzeti alapszervezetek irányítják, a végrehajtószolgálatban működő egyéb alapszervezeteknek megfelelő jogokkal és kötelezettségekkel. Elnevezésükben ugyan semmi nem utal rá, de hasonló feltételekkel működnek a megyei távközlési üzemek, továbbá a Helyközi Távközlési Igazgatóság, valamint a Rádió- és Te-

levízióműszaki Igazgatóság vidéki telephelyeinek alapszervezetei. Valamennyiük munkaközlőre — a területi szakszervezetek — a képviselői jellemző.

Szakszervezeti csoportok (csoporttaggyűlés)

Az alapszervezetek legkisebb egysége a szakszervezeti csoport. Működésének közvetlen demokratikus fóruma a szakszervezeti tagok személyes részvételével működő csoporttaggyűlés. Ez megvitatja, állást foglal — szükség szerint szavazás útján is — a munkahelyen dolgozókat érintő lényeges kérdésekben, szakszervezeti döntések, határozatok előkészítésében, kidolgozásában és megvalósításában. Mivel a szakszervezeti csoport a szakszervezetek legkisebb egysége, így a legalkalmasabb arra, hogy a dolgozók közvetlenül, személy szerint is részt vegyenek az ügyek intézésében, azokról rendszeresen tájékoztatást kapjanak, és így közvetlenül is beleszólhassanak azokba.

A szakszervezeti csoport jelentős jogokkal rendelkezik. Így: dönt céljainak és feladatainak meghatározásában; a szakszervezeti tagok felvételéről; a bizalmi és a bizalmi helyettes beszámolójáról; elbírálja munkájukat, esetleges visszahívásukat is kérheti. Egyetértési jogához tartozik, hogy a függelékben nem szabályozott, de a csoport tagjainak munkaviszonyát és munkarendjét érintő kérdésekben, amelyekben a csoport szakszervezeti tagok felvételéről; a bizalmi és a bizalmi helyettes beszámolójáról; elbírálja munkájukat, esetleges visszahívásukat is kérheti.

Egyetértési jogához tartozik, hogy a függelékben nem szabályozott, de a csoport tagjainak munkaviszonyát és munkarendjét érintő kérdésekben, amelyekben a csoport szakszervezeti tagok felvételéről; a bizalmi és a bizalmi helyettes beszámolójáról; elbírálja munkájukat, esetleges visszahívásukat is kérheti. Egyetértési jogához tartozik, hogy a függelékben nem szabályozott, de a csoport tagjainak munkaviszonyát és munkarendjét érintő kérdésekben, amelyekben a csoport szakszervezeti tagok felvételéről; a bizalmi és a bizalmi helyettes beszámolójáról; elbírálja munkájukat, esetleges visszahívásukat is kérheti.

A csoport tagjai élet- és munkakörülményeivel kapcsolatos tevékenysége, az egység tervének teljesítése, a szakszervezeti és az üzemi demokrácia érvényesítésének a figyelemmel kísérése; a csoport által választott szakszervezeti tisztségviselők és aktívák beszámolója. A csoportnak a legkülönbözőbb kérdésekben javaslattevői joga van, ezekből kiemeljük a kifogásolási jog kezdeményezésére, illetve érvényesítésére szóló javaslattevői jogot.

A szakszervezeti csoport munkamódszere

A szakszervezeti csoport a hatáskörébe utalt kérdésekben szakszervezeti csoporttervezeteket dönt, vagy tesz javaslatokat. Ezért fontos, hogy a csoport minden tagja aktívan részt vegyen a vitában, véleményét mondja. A csoportnak tehát közös döntés alapján kell határoznia akár a munkával összefüggő, akár egyes személyekkel kapcsolatos kérdésekben. A csoport akkor határozatképes, ha az értekezleten tagjainak kétharmada jelen van. Az egyetértési hatáskörébe utalt kérdésekben a szakszervezeti csoport és a csoport szakszervezeti vezetője együtt dönt, természetesen a felsőbb szervek határozatainak szellemében. Amennyiben véleményeltérés van, azt a közvetlen felsőbb szakszervezeti, illetve szakmai szerv dönti el. A bizalmi, illetve a csoportban dolgozó szakszervezeti rendszeresen tájékoztatnia kell a csoportot az ott folyó munkáról, hogy ismerjék az eseményeket, és így hatni tudjanak azok menetére.

A bizalmi és a helyettesi jogai

A szakszervezeti csoport választott vezetője, a csoport tagjainak képviselője és a csoporttervezet szervezője a szakszervezeti bizalmi. A szakszervezeti bizalmi az első számú vezető, aki a legközvetle-

nebb kapcsolatban áll a dolgozókkal, így legjobban ismeri munkájukat, egyéniségüket, a csoport előtt álló feladatokat. Közösen a bizalmi helyettesrel és a csoport tagjaival a legmeghatározóbb egyénisége a szakszervezeti csoport munkájának. Együttműködése a szakszervezeti bizottsággal, illetve a többi szakszervezeti csoporttal lehetővé teszi, hogy a valóságos körülményeknek megfelelően döntsék a legfontosabb kérdésekben, illetve szervezzék a csoport tagjainak termelői, gazdasági munkáját, művelődését, szociális és egyéb kérdéseinek megoldását.

Mindenekelőtt feladatukhoz a szakszervezeti bizalmi jelentős jogokkal rendelkezik. Ő az a személy, akinek egyetértési joga olyannyira kiterjedt, hogy az életnek szinte minden területét felöleli, és így a dolgozó ember gondjainak megoldását, előrehaladásának lépéseit segíti. Így például: csak egyetértésével állapítható meg a dolgozók személyi alapjaira, javasolható valaki különböző kitételekre, jutalomra, részesíthető fizetett rendkívüli vagy jutalomszabadságban, vállalati lakástámogatásban, valamint szociális juttatásban, szakszervezeti segélyben. Nélküle érvénytelen a különböző beutalók személyi szerinti odaítélése és a beutalók térítési költségeinek részbeni vagy teljes elengedése.

A bizalmi véleményezési jogkörébe tartozik minden, a postás dolgozók élet- és munkakörülményeit érintő kérdés, a posta kollektív szerződésének és függelékének megkötése és módosítása a különböző működési szabályzatok, és munkarend kialakítása, a kiváló dolgozó javaslat előkészítése. Véleményt mondhat a partner szakszervezeti tevékenységéről. Fontos feladata a ellenőrzési hatáskörébe tartozik a csoport szakszervezeti vezetője élet- és munkakörülményeivel kapcsolatos tevékenysége, az egység tervének teljesítése, a szakszervezeti és az üzemi demokrácia érvényesítésének a figyelemmel kísérése; a csoport által választott szakszervezeti tisztségviselők és aktívák beszámolója. A csoportnak a legkülönbözőbb kérdésekben javaslattevői joga van, ezekből kiemeljük a kifogásolási jog kezdeményezésére, illetve érvényesítésére szóló javaslattevői jogot.

A bizalmi ellenőrzési jogkörébe tartozik minden, a postás dolgozók élet- és munkakörülményeit érintő felsőbb szintű határozat, továbbá a kollektív szerződés végrehajtása a munkahelyi demokráciával összefüggő valamennyi kérdés, a dolgozó nők és kisgyermekes anyák védelme, valamint a fiatalokat érintő törvények rendelkezéseinek megtartása; az ifjúsági törvényben, a tanulmányi szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének megtartása. Ezzel tulajdonképpen nem is soroltunk fel mindent.

A szakszervezeti bizalmi ezeket a jogokat csak abban az esetben tudja gyakorolni, ha rendszeresen tájékozik a csoportban zajló eseményekről, ismeri a szakszervezeti bizottság döntéseit, határozatait, és rendszeresen foglalkozik csoportjának tagjaival. Mindezeket a bizalmi helyettesrel együtt végzi, aki távollétében teljes jogú helyettese és az ügyek intézője.

A bizalmi személyére vonatkozóan a jogkör gyakorlása, ahol van, a főbizalmi, ahol nincs, a szakszervezeti bizottságot illeti meg.

A főbizalmi, akiről az előbb szóltunk és a főbizalmi helyettesnek és a feladata, hogy szervezze a szakszervezeti bizottság, illetve a felsőbb szervek határozatainak végrehajtását, segítse a bizalmi, a helyettesek és a csoportok tevékenységét, és megbízás alapján képviselje a hozzá tartozó szakszervezeti csoportok tagságát. A főbizalmi szakszervezeti csoportja nincs, így nem rendelkezik a bizalmiakkal megillető jogokkal (s azokat átruházott hatáskörben sem gyakorolhatja), kivéve a hozzá tartozó bizalmi személyét illetően.

Ungár György

KITÜNTETÉSEK

Szakszervezetünk elnökségének javaslatára a Szakszervezetek Országos Tanácsa a magyar sajtó napja alkalmából a Népszava átlagon felüli terjesztésének, illetve eddig végzett társadalmi és szakmai munkájának elismeréseként a

Szakszervezeti Munkáért arany fokozatot

adományozta **Ladányi Károly** szervezési csoportvezetőnek (Budapesti Hírlapterjesztő Üzem);

Szakszervezeti Munkáért oklevelet

kapott **Kiss Marianna** hivatalvezető (Zalaszentgrót postahivatal), **Szöke Géza** terjesztési főelőadó (Soproni Postaigazgatóság), **Szöke Zsuzsanna** terjesztési előadó (Békéscsaba 1 postahivatal) és **Thuróczi Miklós** terjesztési előadó (Miskolc 1 postahivatal).

A magyar küldöttség: Tanos Lászlóné kv-titkár, Somogyi Szabolcs osztályvezető, Benke Géza elnök, Kőcsán András elnök, Megyeri László kv-titkár

Kétezres taglétszámával szakszervezetünk legnagyobb alapszervezete: a tagság átlagát meghaladja a hetvenöt évet. Csak a budapesti nyugdíjas szb-re jellemző ez a megállapítás. Arra az alapszervezetre, amely összetételében, feladataiban, ezekből kivétel nélkül gondjaiban sem hasonlítható más alapszervezethez.

November 10-én részt vett bizalmi testületi ülésén. A 94 esztendő **Gyagyovszky Emilné**, szakszervezetünk veteránja elnökölt. A vezetőség beszámolóját **dr. Varga György**, az alapszervezet titkára ismertette, s ennek során az elmúlt időszak összefoglaló értékelése mellett nagy hangsúlyt kapott következő évi elképzeléseik ismertetése. A jó hangulatú testületi ülésen a legtöbb hozzászóló azt emelte ki, hogy a választások óta hatalmasabbá vált az alapszervezet munkája, és az új összetételű vezetőség minden cselekedetéből, intézkedéséből a segítő szándék, érdekek fokozott védelme érződik.

A testületi ülést követően aktívakkal találkoztam. Gondjairól, a megoldásukra irányuló elképzeléseikről és korábbi sikereikről kérdeztem a jelenlevőket.

A budai körzet főbizalmi **Varga Gyula** — mondja **Füzesi Gyula** —, több mint 60 szakszervezeti tag él a körzetben, de sajnos, egyhármaduknak nincs szakszervezeti bizalmi. Idősek a tagok, idős az aktív is. Minden évben több bizalmi jelenti be, hogy előrehaladott kora miatt feladatainak a jövőben nem tud eleget tenni, kéri felmentését. Helyt kell adnunk jogos kérésüknek, viszont pótlásuk egyre nehezebb, szinte lehetetlen.

Egy évvel ezelőtt — folytatja **dr. Varga György** titkár —, a választások után több idős aktív le akart mondani. Kérésre maradtak, s ez igen jólesett. Ennek ellenére legnagyobb gondként én is aktívaink kiöregedését vetem fel, hozzátéve azt, hogy a meglevő sokszor erőn felül dolgoznak társaikért. Am kevesen vagyunk, ezért sok szakértáshoz, sajnos, nem jutunk el. A tagság egy részével

Fiatalítani szeretne a nyugdíjas szb

csak levelezési kapcsolatunk van, és ezen változtatni akarunk.

Adottságaikból következő a sok aktív kiválása. Milyen lehetőségeket látnak az előrelépésre?

Fiatalítani szeretnénk aktívahálózatunkat, s mivel ezt önmagától nem tudjuk megoldani, kérjük a Budapesti Postaigazgatóság Tszb-jének, meg a többi budapesti postaszerv szakszervezeti bizottságának a segítségét, olyan formában, hogy a területükről nyugdíjba kerülő, s idős postás társaikért tenni akaró néhány szakértást átigazolással irányítsanak hozzánk. Ezekről a kérdésekről, de egyéb — különösen alapszervezetünk adminisztrációjának csökkentésére, valamint nyugdíjasaink tájékoztatására, az információáramlás gyorsítására irányuló — kérdésekről a budapesti postaszervek szb-ivel rövid időn belül szeretnénk tárgyalni — mondja **Varga** szakértár.

A sok gond mellett milyen sikerekről tudnak beszámolni?

Az utóbbi években — válaszol **Dávid Ferenc** üdülési felelős — az üdülőjegyek száma, ezen belül a legkeresettebb a meleg vizes beutalóké is jelentősen növekedett. Nehányat más postás alapszervezetektől kaptunk. Nem gyakran ugyan, de előfordult, már hogy postán kívüli vállalat nekünk ajánlotta fel üdülőjegyet.

Nagyon jónak tartjuk azt a gyakorlatot, hogy az alapszervezetek egy része a náluk különböző okok miatt el nem helyezhető üdülőjegyeket a budapesti nyugdíjas szb-nek ajánlja fel, s igény esetén átadja. Szeretnénk, ha valamennyi postás alapszervezetnek gyakorlatává válna ez a módszer.

Sikerekről kérdeztél — kapcsolódik a beszélgetésbe az alapszervezet titkára. — Legnagyobb sikerünknek azt tar-

tom, hogy ebben az évben közelebb került egymáshoz a tagság; a vezetőség munkája javult. Sikertől nyílvántartásainkat előbbé tenni, s a már említett nehézségeink ellenére az előző évekhez képest több nyugdíjas társunk tudunk személyesen felkeresni.

Nemcsak én álítottam, a testületi ülés hozzászólói is alátámasztották, sikeresek voltak kirándulásaink. Tíz kirándulást szerveztünk hazánk csodálatos tájaira; egy alkalommal pedig határainkon túlra, Selmecbányára, a hangulatos, festői kisvárosba is eljutottunk.

Sikernek tartom, hogy segélyezési tevékenységünk során szinte valamennyi rászorult támogatni tudtunk. Nagy visszhangja van nyugdíjasaink körében a POKM egyik szociális brigádja kezdeményezésének. Vállalták, hogy szükség esetén kisebb javítások elvégzésével apró, de az egyének mégis jelentős bosszúságoktól megkímélik idős tagjainkat.

Elgondolkodtató szavak, helyénvaló értékelés. Röviden szeretnénk 1982. évi terveikről is hallani.

Elképzeléseink vannak, ezekről a bizalmi testületi ülésen részletesen hallhattál. Több olyan elgondolásunk van, amely csak kapcsolataink bővülésével, más alapszervezetek segítségével valósítható meg. A jelenlegi színvonalat tartani akarjuk, egyes vonatkozásokban pedig előbbre kívánunk lépni.

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy szervezeteink tegyék idős nyugdíjasaink érdekeinek védelmét. Tervezzük a lakókörzeti társadalmi szervek felkeresését, hiszen nekik is feladatuk a lakóhelyi demokrácia védelme, a segítségre szorulókat támogatása.

Feltétlenül javítani akarjuk tájékoztató és információ rendszerünket, hogy a tagság tájékoztatása időszerűbb legyen, s még talán lényegesebb:

a tagoktól vagy a tagokról információit rendszeresebben és gyorsabban kapjunk.

Tervezzük, hogy jövőre egy alkalommal — megelégedésük után — a mozgáskorlátozottak részére is szervezzünk kirándulást. Szeretnénk az egyedülálló, idős tagok részére a legszükségesebb ellátást szervezettebbé tenni. Ehhez a munkánkhoz kérjük a szociális brigádok támogatását, úgy érezve, igazán nemessz brigádállás lehetne az egyedülálló postás nyugdíjas szakértárs rendszeres támogatása, patronálása. Továbbra is számítunk a Postások Szakszervezetének az eddigiekhez hasonló nélkülözhetetlen többletdolgi segítségére.

Mit lehet ezekhez az őszinte, szép szavakhoz hozzátenni, hogy ne tűnjön közhelynek? Arra kérem a tisztelt olvasót, hogy ne feledje, van egy alap-

Dr. Varga György szb-titkár beszámolóját tartja. Mellette özv. Gyagyovszky Emilné szb-elnök

szervezet Budapest, amelynek tagjai vöf tanítómestereink, idős postás nyugdíjasok. El és dolgozik ez az alapszerve; aktívai — csökkenő létszámmal ugyan — de lelkesek, mindent megtesznek társaikért, a mozgalomért. Megeredemlik valamennyiünk megkülönböztetett tiszteletét.

Ne hagyjuk őket magukra, segítsünk nekik!

Daróczi László

A kollektív szerződés értékelése

Az 1981—85. évekre szóló kollektív szerződés életbe lépése óta havonta ismétlődően foglalkozunk az abban foglaltak értékelésével, értelmezésével és alkalmazásával. Szívesen tettük és tesszük ezt, amennyiben ezzel segíteni tudjuk a szakszervezeti szervek és tisztségviselők munkáját. Ugyanakkor az sem közböbs számunkra, hogy a dolgozók minél inkább tájékozottak legyenek, ismerjék az őket érintő szabályokat.

Összegyűjtjük a javaslatokat

A szakszervezeti tisztségviselőknek a kollektív szerződésben foglaltakat rendszeresen tanulmányozniuk kell, sőt ismerniük is, hiszen ez munkájuk szerves része. Egyetlen szakszervezeti szerv sem tud eredményesen dolgozni, ha az abban foglaltakat nem ismeri eléggé. A törvényesség feletti örködésnek ez elengedhetetlen eleme.

A kollektív szerződés életbe lépése óta úgy ítéltük meg, hogy elegendő gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezünk, mind pozitív, mind negatív értelemben. E sorozattal az volt a célunk, hogy a szerződésben foglaltakat minden szinten helyesen értelmezzék és alkalmazzák.

Az élet, a mindennapi munka azonban újabb gondokat, kérdéseket vethet fel. Ezért a magunk részéről is állandóan figyelemmel kísérjük a kollektív szerződésben foglaltak végrehajtását. Ez két okból is szükséges: egyrészt azért, hogy összegyűjtjük azokat a felvetéseket, amelyek majd a következő évi módosításnál kell figyelembe vennünk. Például ilyen jellegű felvetések, javaslatok több ifjúsági parlamenten is elhangzottak. Másrészt azért is, hogy év végén a kollektív szerződés értékelésénél elegendő ismeretekkel rendelkezünk, tárgyilagosan tudjuk megítélni az ez évi végrehajtást.

Még mindig - többféle értelmezés

Helyszíni látogatásaink és a hozzánk érkezett jelzések szerint a tapasztalatok összességében kedvezők. Egyes esetekben és egyes helyeken mégis érthetetlen és bosszantó dolgokkal találkozunk. Ezek közül néhányat a példa kedvéért megemlítünk.

Szerencsére, korántsem általános, de megtörtént eset, hogy az egyik nagy központi postaszerv igazgatója olyan utasítást adott ki, hogy amennyiben a kedvezmény igénybe vett tehergépjárműre büntetést rónak ki, azt a dolgozónak kell megfizetnie. Az ér-

V., befejező rész

dekelt szakszervezeti bizottság jól ismerte a kollektív szerződés idevonatkozó rendelkezését, és a kiadott utasítással szemben vétóval élt az igazgatónál. Az igazgató kénytelen volt visszavonni az általa kiadott utasítást, mivel az nem felelt meg a kollektív szerződés rendelkezéseinek, vagyis törvénytört volt.

A másik ilyen példa az osztott munkaidő, könnyelven osztott szolgálat értelmezése és alkalmazása. Az előző kollektív szerződés a jelenleginél szigorúbb szabályozást tartalmazott, mivel egyértelműen kimondta, hogy az osztott szolgálatot 1980 végéig mindehol meg kell szüntetni. A jelenlegi szabályozás, bár enyhébb, mégsem teszi lehetővé az osztott munkaidő visszaállítását. Sem a posta, sem szakszervezetünk továbbra sem támogatja és engedi meg feltételek nélkül az ilyen szolgálatot.

Miről van itt szó? Arról, hogy ilyen szolgálat szervezéséhez vagy rendszeresítéséhez csak kivételesen lehet nyúlni. Az egyik eset az, amikor ezt a munka jellege igényli. Ilyen esetben is szükséges azonban az illetékes szakszervezeti szerv egyetértése. Enélkül vagy ennek hiányában tehát nem lehet senkit sem osztott munkaidőben dolgoztatni.

A másik eset az, amikor valamilyen oknál fogva a dolgozó kéri, hogy osztott munkaidőben dolgozhasson. Ennek kritériuma viszont, hogy egyben essen a szakmai érdekekkel is. Erre egy konkrét eset: Adva van egy olyan hírlapárus, aki egy gyár kapuja előtt dolgozik. Nyilvánvaló, hogy a dolgozó és a szakma érdeke egybeesik, indokolt az osztott munkaidő, hiszen a műszak kezdete előtt avagy műszakváltáskor lehet eredményesen árusítani.

A jutalomszabadság terén sincs minden rendben. A kollektív szerződés egyértelműen rögzíti, hogy ez a legkiválóbb dolgozók elismerésének egyik formája. Két véglet tapasztalható. Az egyikben túlméretezve adományozzák a jutalomszabadságokat, a másikban az indokoltnál is szűkebb marokban élnek ezzel a lehetőséggel. Az érdeklő szakszervezeti szervek fokozottabb figyelmet fordítsanak a jutalomszabadságok odaítélésére! Ez különösen a területi szakszervezeti bizottságokra vonatkozik.

A közép fokú postaszervek függelékei

A kollektív szerződés értékelése nem lenne teljes, ha pár gondolatot nem térnénk

ki a közép fokú postaszervek függelékeire. A függelék köz tudottan a kollektív szerződés szerves része, szerepe pedig a szerződés kiegészítése a helyi sajátosságoknak megfelelően. A benne foglaltak tehát ugyanúgy kötelező erejűek, mint a kollektív szerződés alapszövegének rendelkezései, vagyis jogszabályjellegűek van. Ebből következően a hatáskörükbe utalt kérdések szabályozási módja, azok tartalma igen fontos, mert döntően befolyásolják a közép fokú postaszervek dolgozóinak vagy egyes dolgozórétegeknek munkahelyi életét és körülményeit.

A függelékek megkötésénél, sőt módosításánál is ugyanaz a demokratizmus érvényesül a gyakorlatban, mint a kollektív szerződésnél. Általánosságban megállapítható, hogy a függelékek megfelelőeknek bizonyultak a helyi sajátos kérdések megoldásában. Egyes kérdések tekintetében azonban a függelékek eltérő szabályai azt bizonyítják, hogy a közép fokú postaszervek egy része a hatáskörükbe utalt kérdéseket nem azonosan értelmezi. Ilyen például a nagyobb egység fogalmának, a változó munkahelyű munkaköröknek, a leltárihiánnyal kapcsolatos kérdéseknek stb.-nek a szabályozása. Ezek közül közelebb-ről csak egy kérdésre térünk ki, a nagyobb egység fogalmának meghatározására.

A szakszervezeti (egyetértési, véleményezői stb.) jogok gyakorlása szempontjából szükséges annak a meghatározása, hogy mi tekintendő a vállalat nagyobb egységeinek, illetve a dolgozók nagyobb csoportjainak. Ennek megítélésénél hangsúlyoznunk kell a közép fokú postaszervek eltérő sajátosságait, szervezeti felépítését, tevékenységének jellegét, területi elhelyezkedését stb.

A kollektív szerződés a nagyobb egység fogalmának meghatározását a függelékre bízta. A szabályozási gyakorlat azonban nagyon eltérő. Például:

— egyes közép fokú postaszervek nem is szabályozták ezt, holott a ksz kötelező érvénnyel, s nem fakultatív jelleggel írja elő,

— mások az egy szakszervezeti szervhez tartozó dolgozók összességét tekintik nagyobb egységnek (ezen belül is igen differenciált a meghatározás, például szakszervezeti bizottság, főbizalmi, bizalmi csoport),

— vannak olyan postaszervek, amelyek a szervezeti felépítést követve határozták meg (üzemek, osztályok stb.)

— előfordul olyan szabályozás is, amely a létszámot veszi alapul. A létszám tekintetében viszont jelentős a nagyságrendi eltérés (például 50 fő, illetve 500 fő).

Az elvekhez jobban igazodjék a gyakorlat

Véleményünk szerint a következő évi módosításnál az elvekhez jobban kell igazítani a gyakorlatot. A közép fokú postaszervekkel szemben a jövőben fokozottabb igényt kell támasztani a függelékek megkötésénél. Ezek közé tartozik, hogy a hatáskörükbe utalt kérdéseknek megfelelő jelentőséget kell tulajdonítaniuk.

A másik ilyen dolog, hogy a függelékeket idejében készítsék el, hirdessék ki, lépessék életbe, s továbbítsák az illetékes szervekhez. Egyes postaszervek esetében jelentős a késedelem. Példa erre, hogy több mint 5 közép fokú postaszerv függelékét a mai napig sem kaptuk meg.

Végezetül nagy körültekintés várunk el mind a szakmai, mind pedig a szakszervezeti apparátusoktól az ötnapos munkahét bevezetésével összefüggő függelék szabályozásánál. A Po.É. 40-es száma — amely a közelmúltban jelent meg — már tartalmazza a postaszintű módosításokat.

K. J.

Lehet-e mindenki kedvére?

Bérfejlesztés és felelősség

A Postás Dolgozó októberi számában tájékoztatást adtunk az akkor folyamatban levő évközi bérfejlesztésről. A végrehajtást követően a bérfejlesztés felosztásáról számos észrevétel, panasz érkezett szakszervezetünkhöz és lapunk szerkesztőségéhez is. Úgy érezzük, hogy az évközi bérfejlesztésre a nyilvánosság előtt újra vissza kell térnünk,

— egyrészt azért, mert a végrehajtással kapcsolatosan felvetett észrevételek, panaszok többsége közérdekű, sokakat foglalkoztató téma,

— másrészt azért, mert a panaszokból arra lehet következtetni, hogy a dolgozók nem kaptak kellő tájékoztatást a bérfejlesztés felhasználására vonatkozóan.

Megkötöttség nélkül

A posta vezetői a Postások Szakszervezetével egyetértésben az első felévi eredmények alapján úgy határoztak, hogy — vállalva a többletbérfejlesztés után a részesedési alaphoz fizetendő bérfejlesztési adót —, az éves bérfejlesztésen felül 1 százalékos évközi bérfejlesztést valósítsanak meg. Ebből a bérfejlesztésből — egyes postaszervek kivételével, amelyek ez évben már valamilyen címen jelentős bértárgyalásban, bérfejlesztésben részesültek — valamennyi közép fokú postaszerv létszámarányosan részesedett.

A bérfejlesztés felhasználására központi előírás, megkötés nem volt, vagyis a felosztás elveinek kialakítása és az egésznek a végrehajtása a közép fokú postaszerveknek (szakszervezeti bizottságoknak) a hatáskörébe tartozott. Minde mellett a Posta-vezérigazgatóság szakszervezetünkhöz egyetértve azt ajánlotta, hogy a kiosztandó bértömeg egyik felét július 1-től számított alapbéremelésre, a másik felét pedig egyszeri jutalmazásra, céljutalomra használják fel. A jutalom, céljutalom formájában ez évben kifizetett összeg fogja a fel emelt alapberek fedezetét képezni a jövő év első felében. Ezért kellett jutalmazásra fordítani ezt az összeget.

Megítélésünk szerint a bérfejlesztést ott hajtották végre jól, ahol jutalomban első sorban azokat a dolgozókat részesítették, akik az alapbéremelésből kimaradtak.

Előírás szerint

Az önerőből megvalósított bérfejlesztéssel egy időben a Közlekedés- és Postaügyi Minisztériumtól a posta 40 millió forint bérpreferenciát kapott. Ennek felhasználását a minisztérium szigorúan megköthette.

A bérpreferenciából a szolgáltatást közvetlenül ellátó, főleg több műszakban foglalkoztatott forgalmi dolgozók részesülhetnek. Munkakörök szerint: pénzfeltevő és -kifizető, egyesített és egyéb feltevő, rendszeres helyettes, távbeszélő-kezelő, távirás, továbbá rovatoló, irányító, szétosztó, kiosztó, átvévo, indító, leszámláló.

A felsorolt munkakörökben dolgozók béremaradása jelentős volt, állandó létszámihiánnyal küzdöttek a postaszervek, s ugyanakkor az ötnapos munkahét bevezetése a szolgáltatás jellege miatt ezekben a munkakörökben igényli a legnagyobb szervezési intézkedéseket, ezen belül is a munkarend átszervezését. Mindez szükségessé tette, hogy első sorban ezen a területen csökkenjenek a bér-feszültségek. A bérpreferenciából a meghatározott munkakörökben dolgozók szintén július 1-vel részesültek alapbéremelésben. Az alapbéremelésre fordított összeg felét itt is jutalomként osztották ki. A jutalmazási összegből azonban a forgalmi végrehajtó szolgálat valamennyi fizikai és nem fizikai munkakörében dolgozók ré-

szesülhettek, kivéve a termelésirányítókat és a forgalmi előadókat.

A szigorú előírás mellett is — amire a minisztériumnak joga van — szakszervezetünk örömmel fogadta a bérfejlesztési lehetőséget, mert

— egyrészt: a belőle részesülők kedvezőbb bérhelyzetbe kerültek,

— másrészt: a saját erőből megvalósított bérfejlesztésnél ezeket a munkaköröket már nem kellett figyelembe venni.

A kétféle bérfejlesztési lehetőség együtt sem volt elegendő arra, hogy minden réteg jogos bérigényét ki lehessen elégíteni. Ezért számolni kellett azzal, hogy míg a kiemelt munkakörökben a bér-feszültség csökken, a többiben újabb feszültségek keletkeznek. Mégis előrehaladást jelentett, hiszen a következő bérfejlesztéseknél azokat a dolgozókat lehet előnyben részesíteni, akik most kimaradtak.

Nagyobb felelősséggel!

A hozzánk érkezett beadványok, panaszok egy része külön felveti az irányítási apparátusban, az igazgatósági törzsben és a termelésirányításban dolgozók bérének fejlesztését.

Amennyiben a postaszervek-nél ilyen jellegű sérelmek, panaszok keletkeznek, felvetődik a kérdés, hogy a helyi szakmai és szakszervezeti szervek

a bérfejlesztési összegnek hatáskörükbe utalt felosztása során kellő körültekintéssel jár-tak-e el. A nagyobb felelősség fokozott igényt támasztott a szervek vezetőinek ítélőképességével, lelkiismeretével szemben is, abban a vonatkozásban, hogy az egyes rétegek, munkakörök kiemelésénél meddig lehet elmenni, azt meddig képes elviselni a közvélemény.

A termelésirányítókkal kapcsolatos észrevételek azért érdemelnek figyelmet, mert ez a réteg 1980-ban átlag havi 400 forint kiemelt béremelésben részesült. A dolgozók közötti differenciálást a postaszerv saját hatáskörben végezte a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben. Sajnos, azt tapasztaltuk, hogy egyes dolgozókat indokolatlanul magas béremelésben részesítettek, másokat pedig kihagytak. Az észrevételek alapján a termelésirányítás bérhelyzetét újra felmérjük és megvizsgáljuk.

A beérkezett panaszok körütekintő kivizsgálást igényelnek, a jogos észrevételeket az elkövetkező bérfejlesztések során hasznosítjuk. A lehetőségek keretén belül arra törekszünk, hogy az indokolt panaszok megszűnjenek. Amennyiben a vizsgálat során azt állapítanánk meg, hogy a postaszervnél a szakmai és a szakszervezeti vezetők hatáskörükkel nem az elvárható körültekintéssel éltek, ott a felelősség kérdését is felvetjük.

T. P.

MAI MAGAZIN

OKOS FEJ VAN MÖGÖTTE!

Kapható az újságárusoknál. Előfizethető a Tánácsics Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalatnál, Budapest XIII., Váci út 73.

Munkavédelmi vetélkedő a Budapesti Távbeszélő Igazgatóságon

A munkavédelem színvonalának emelése, a munkavédelmi ismeretek bővítése végett a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság, támaszkodva a területi szakszervezeti bizottság segítségére, szeptember 1. és november 25. között munkavédelmi vetélkedőt rendezett. A vetélkedő feltételeit, a jelentkezési felhívást, a lebonyolítás módját és a díjazást tartalmazó kiírást májusban megküldték az üzemeknek. A vetélkedőt három fordulóban: az üzemekben tartott elődöntőket szeptember 10. és 25. között, a középdöntőt november 24-én, a döntőt pedig

november 25-én bonyolították le. Az elődöntőkben 178 csapat 534 versenyzővel vett részt. A legtöbb csapatot indító üzemnek felajánlott serleget a Budapesti Hálózatépítő Üzem 29 csapatával nyerte el. A középdöntőbe 30 csapat jutott tovább, ebből 10 csapat került a döntőbe. A verseny résztvevőinek munkavédelmi ismereteit megaladták a kiíráskor megsabott követelményeket. Reméljük, hogy ez a széles körű tájékozottság a munka folyamán sem szunnyad el. Deák László

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának január havi programja

Január 5. (kedd), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Gyenes István: A postaforgalom hosszú távú fejlesztési koncepciója.

Január 8. (péntek), 15.00 óra, V., Kossuth Lajos tér 6-8. III. emelet 333. Frigyes István-Szilágyi Sándor-Wallner Agoston: Beszámoló a SZVJAZ '81 kiállításán szerzett tapasztalatokról.

Január 12. (kedd), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Révész Gábor: Az analóg optikai átvitel torzításának mérése (I. rész).

Január 13. (szerda), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Antók Péter: QWR-kábelek szerelési technológiája.

Január 14. (csütörtök), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Dr. Kelencz Miklós: A propaganda szerepe az előfizetői forgalom hatékonyságának fokozásában.

Január 19. (kedd), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Szemes Béla: Sajátosságok a posta energiagazdálkodásában.

Január 20. (szerda), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Korren István: A közlekedési információs

rádióadás kísérletének kiértékelése és tapasztalatai.

Január 21. (csütörtök), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Dr. Molnár Csabáné: Beszámoló az osztrák postánál szerzett tapasztalatokról.

Január 26. (kedd), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Huszti Gábor-Wiener József: A budapesti trónhálózat központosított felügyeleti rendszere.

Január 27. (szerda), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Kozák Géza: Tv-adóhálózatok gazdaságos üzemeltetésének kérdése.

Január 28. (csütörtök), 15.00 óra, V., Kossuth Lajos tér 6-8. VII. emelet 702. Battisti György-Gordos Géza-Lajkó Sándor: A távközlési rendszerek integrációja című előadásorozat befejező előadása.

Január 29. (péntek), 15.00 óra, V., Kossuth Lajos tér 6-8. IV. emelet 437. Dr. Gschwindt András: Műholdak és átjátszók.

Február 2. (kedd), 15.00 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Révész Gábor: Az analóg optikai átvitel torzításának mérése (II. rész).

Plakett a balesetmentes vezetésért

Valamennyien részesei vagyunk, hisz mindannyian nap mint nap szidjuk, elviseljük, élvezzük: hazánkban az elmúlt évtized alatt félelmetes motorizációs fejlődés zajlott le. A közlekedés, helyváltoztatás életszükségletévé vált és válik mindinkább. Egyre több család rendelkezik valamilyen járművel, mind több ember kívánja életét kényelmesebbé, kulturáltabbá tenni személygépkocsival, motorkerékpárral. Mindemellett a közútek is nagy iramban fejlesztik járműparkjukat, az elmúlt évtizedben a Magyar Posta is csaknem megkétszerezte gépjárműveinek számát.

Természetes következménye a motorizációnak — az ugrásszerű fejlődésnek —, hogy az utak szűfősége megnövekedett, az ennél kisebb forgalomra méretezett közútjainkon ezt az állapotot csak a közlekedő ember tudatának, magatartásának, gyors változásával lehet elviselni.

Minden gépjárművezetéssel foglalkozó embernek — legyen az esetenkénti, vagy rendszeres tevékenysége —, ez irányú foglalkozását kiemelten az minősíti, hogy a forgalomban való részvétel során okoz-

zott-e balesetet, okozott-e kárt emberéletben, vagyonban. A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium 1967-ben a közúti közlekedési szabályok fokozott megtartása, a közlekedési fegyelem megszilárdítása végett **Balesetmentes közlekedésért** elnevezésű plakettet alapított. A díszes kivitelezésű plakett 250 ezer és 1 millió 500 ezer kilométer között összesen hat fokozatban adományozható.

A posta gépjárműparkja megközelíti az ötezres számot. Ez a járműpark csaknem kétszer annyi olyan dolgozót igényel, akik esetenként, vagy rendszeresen vezetik ezeket a járműveket. A gépkocsikat üzemben tartó postaszervek sokat tesznek gépkocsivezetőik rendszeres továbbképzésével, a helyes közlekedési magatartás oktatásával az emberi élet, a társadalmi tulajdon védelméért. Ez a tevékenység, valamint a gépjárműveket vezető postás dolgozók többségének felelősségtudata azt eredményezte, hogy a postás gépjárművezetők évről évre tekintélyes számban nyerték el a „Balesetmentes közlekedésért” plakett valamelyik fokozatát. Az idén két „milliomos” gépkocsivezetőt is köszönthetünk, mindkettőjüket a Deb-

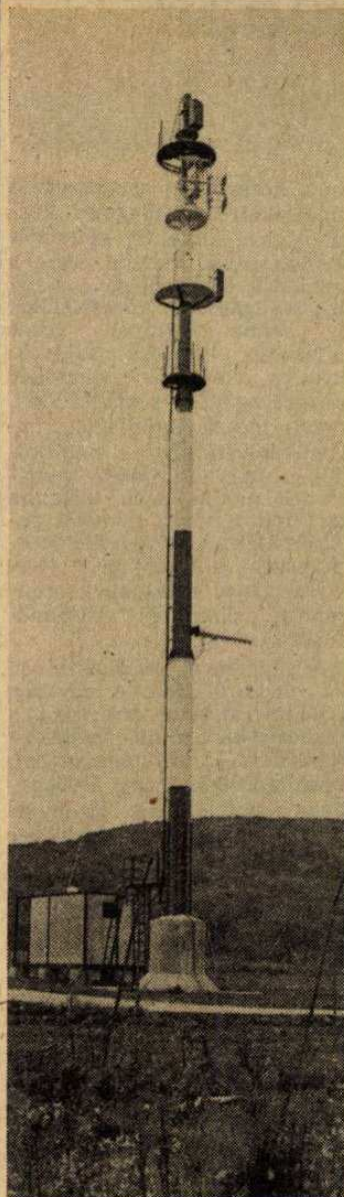
receni Postaigazgatóság területéről. **Szegedi Sándor** és **Tóth István** egymillió kilométert tett meg úgy, hogy balesetet nem okozott. Mennyi egymillió kilométer? Egy átlagos forgalmú postai gépkocsi évente 30 ezer kilométert fut, az egymilliót több mint harminchárom év alatt teljesíti. Ebbe de sok csúszós út, ködös, havas időjárás, megszámlálhatatlan „rázós” forgalmi helyzet fér bele! És itt nem lehet hibáztatni, a selejtes munka itt emberáldozatot követel, a rokkant ember, az autóröncs szívósorító látványát idézi.

750 ezer balesetmentes kilométert teljesített **Rozgonyi László** (Miskolci Postaigazgatóság) **Jaklovits László**, **Gyano László** és **Bakonyi János** (mindhármán Pécsi Postaigazgatóság), **Nótin János** (Debreceni Postaigazgatóság), **Gordos József** és **Szarka Menyhért** (mindketten Posta Központi Járműtelep). Huszonheten 500 ezer, nyolcvankilencen pedig 250 ezer balesetmentes kilométert részesültek plakettjutalomban.

Gratulálunk elővigyázatos, fegyelmezett szaktársainknak, és kívánunk nekik további balesetmentes közlekedést.

Fekete Antal

HÍREK

AZ ÖTVENEDIK átjátszó-állomást helyezték üzembe nemrég Mecseknádasd határában. Az állomás a keleti Mecsek településeit sugározza be a televízió két programjával.

NYUGDÍJAS-TALÁLKOZÓT rendeztek Kisvárdán, Pápa 1 és Vác 1 postahivatalban. A résztvevők tájékoztatást kaptak volt munkahelyük fejlődéséről, gondjairól, majd baráti beszélgetést folytattak.

TÉLAPÓ-ÜNNEPSÉG Budaörsön. Mintegy hatvan gyermek vett részt a Budapest vidéki Postaigazgatóság javító-szerelő üzemében rendezett összejövetelen. Megajándékozták, majd rövid műsorral és két rajzzal szórakoztatták az apróságokat.

MÁR HAGYOMÁNY, hogy a Szabolcs-Szatmár és a Hajdú-Bihar megyei hírlaposztály dolgozó évente egy alkalommal tapasztalatcserét tartanak. Idén Nyíregyházán zajlott le a találkozó. A szabolcsi hírlaposztály Rózsa Ferenc szocialista brigádja látta vendégül a Hajdú megyei hasonló nevű brigádjának tagjait.

Még mindig visszavárják

Megszoktuk már, hogy azon a napon is ő a postás kézbesítő, amikor a fiatalabbak csúsztatnak. Pedig régen ment már nyugdíjba. Azóta sem vette le a postás egyenruhát. A sok éven át kopott kerékpárját is csak tolja maga mellett, nem bír ráülni, olyan sűrűn lakott körzete van, nem érdemes csak gyalog közlekedni háztól házig. Sovány természetével erősen a kormány fölé hajol. Az egyik ház kapuja előtt találkozunk.

— **Hogyhogy még mindig szolgál, Illés bátyám?** — kérdezem a régen nyugdíjba ment hajdúdorogi Kiss Illést. — Ennek az az oka, hogy kisegítésre hívnak, s én nem bírok ellentmondani. Pedig már 70-en felül vagyok.

— **Hány évet töltött a postán, Illés bátyám?**

— Pontosan nem tartom nyilván, csak annyi bizonyos, hogy már a múlt rendszerben is postás voltam. A fasiszta zivatar kellős közepén kerültem a hajdúdorogi postára kézbesítőnek. 1942-ben 33 éves voltam, életem teljében bírtam a munkát. Esőben, fagyban hordtam kollégáimmal a frontról érkező panaszos leveleket, vizsgáltam az itthon apa nélkül maradt családokat. A jó szó többet ér egy mázsa aranyból is. S bizony, a vész idején, amikor az volt a nagy gond, vajon holnap élünk vagy halunk-e, jobban összefogott az ember. Node a zivatáros időt átvészelttem társaimmal, átélte községem is az újjáépítést. Ne is gondoljunk azokra a nagyon régi időkre, amikor hordtam éjjel, elsötétítés idején kék lámpással a SAS-behívókat. Elmúlt, okultunk belőle. Azóta jó néhányan kihullottak mellőlem.

A munka örömről faggatom. Ragyújt, kifűstöl: — Elsőként mindig vágódotam az emberek közé. Aztán a nagy világegés, a világháború után akadt és akad most is elég szerzőm. Például levelet ír a katonafiú, fiatalok szerelmes levelet váltanak, nyugdíjak, gyes-pén-

zek, munkabérek kézbesítése mind örömszerzés. Aztán a rengeteg újság. Mindjárt tegyem is hozzá: összes szolgálati időm alatt bármiféle vizsgálat volt is, soha két fillér differenciát nem akadt. Minden foglalkozást csak szívóbból lehet igazán csinálni.

— **A családból nem került utódja a postára, Illés bátyám? Szeretne-e valaki postás lenni?**

— Sajnos, nem. Azt mondja mind, nekik egy helyben levő munka kell, nem járják a községeket, a házakat. Meg aztán mindegyik gyerek tanult és tanul. Nem mintha a postásnak nem kellene tanulnia, de ezek a gyerekek még többet tanulnak, feljebb akarják magukat tornászni, mint apjuk, nagyapjuk volt. Pedig szerintem nincs teljesen igazuk. Van nekem két kézbesítő társam, akik már rég leérték-szigiztek, mégsem mentek el íróasztal mellé. Lehet azt az iskolát, a tudást a postán is hasznosítani. Nem egyszerű vidd ki, hozd be küldöncmunka ez, a kézbesítő feladatokat hajt végre, terveket teljesít. Amit én kézbesíték, azt valahol feladták ilyen-olyan formában, s az bevételként jelentkezik a Magyar Postán. S a posta hírnevét legjobban a kézbesítő tudja erősíteni: pontos, időbeni kézbesítéssel igénybe vevőket nyernék meg, mert általunk megbíznak a postában, s mind több és több küldeményt adnak fel az ország bármely területére vagy külföldre.

Illés bátyám a következő ház előtt újra megáll. Kerékpárját a díszes vaskerítésnek dönti, s három újságot is berak a kapura szerelt postaládába.

Dénes Géza

Korunk valósága

Jól szerepeltek a postások a Hajdú-Bihar megyei vetélkedőn

A Korunk Valósága szocialista brigádvetélkedőnek már hagyományai vannak nálunk, hiszen, ebben az évben hatodjára csatlakoztak brigádjaik a felhíváshoz. Ugyanakkor népszerűsége is nőtt, hiszen évről évre több brigád vesz részt ebben a politikai és kulturális vetélkedőben.

Három formában

A rendező szervek idén három formában (általános, emelt szintű, önművelő tagozat) hirdették meg a vetélkedőt. Szeptember 28-án bonyolították le az emelt szintű vetélkedő vállalati döntőjét, melyen Debrecen 1. postahivatal Szabadság brigádja szerezte meg az első, a Hajdú-Bihar megyei Távközlési Üzem Hálózatos brigádja a második, a Debrecen 1. postahivatal Petőfi brigádja pedig a harmadik helyet. Az első két brigád bejutott a megyei elődöntőbe, s ott a középmezőnyben végeztek.

Jóval nagyobb tömegeket mozgató meg az általános tagozat vetélkedősorozata. A benevezett 33 brigád közül 30 indult az október 23-án megtartott vállalati döntőn. Örömmünkre szolgált, hogy új brigádok is voltak közöttük.

Egy terem nem elég

A brigádok az év folyamán a szabadon választott témákból (irodalom, történelem, földrajz, zene, képzőművészet, színház, film, társadalmunk ma), valamint belpolitikából egyénileg készültek. Szakmai témából és külpolitikából —

képzőművészetből (Dési Huber István és Derkovits Gyula munkasábrázolása), mind pedig történelemből (Magyarország a két világháború között).

Kedves színlottja volt a vetélkedőnek az Építési brigád versenyszáma. A két világháború közötti népdalokat választották. A helyszínen levők (zsűri, csapatok és közönség) a brigád egyik tagjának előadásában megismerkedhettek a kor népdalaival.

A brigádok zöme jó felkészültségről adott tanúbizonyságot, amit a szoros eredmény is bizonyít. A több mint három óráig tartó vetélkedő befejezése után mindenki türelmetlenül várta az eredményhirdetést. Az összesítés után mindkét zsűri elnöke értékelte a versenyt, s a csapatoknak átadta a megérdemelt jutalmat.

Egyik színhely: 1. Május 9., 2. Gondnoksági Komplex, 3. Építési, 4. Zalka Máté, 5. Gazdász (valamennyien a postaigazgatóság brigádjai), 6. Tyeresskova brigád (Derecske postahivatal).

Másik színhely: 1. Zója, 2. Marx Károly, 3. Egyetértés, 4. Rákóczi Ferenc, 5. Radnóti, 6. Rózsa Ferenc (valamennyien Debrecen 1. postahivatal brigádjai).

Az I–III. helyezett brigádok pénzjutalmat és jutalomszabadságot, a IV–VI. helyezettek könyvtulajnyt kaptak. Mindkét színhelyről az első három brigád bejutott a megyei elődöntőbe.

Nemcsak a debreceniek

De nemcsak az igazgatóság székhelyén vetélkednek a postások. Berettyóújfaluban a városi döntőn 3 postás brigád vett részt. A Kossuth szocialista brigád második helyével bejutott a megyei elődöntőbe. Hajdúböszörmény postahivatal szocialista brigádja megnyerte a városi döntőt és szintén továbbjutott. Így összesen 8 szocialista brigád képviselte a postát a megyei elődöntőn, amely 12 színhelyen azonos időben zajlott le. Brigádjaik ebben az évben szerepeltek a legjobban, annak ellenére, hogy nem jutottak döntőbe.

A debreceni brigádok közül a Marx Károly (Debrecen 1.) holtverseny után a 2. az Építési brigád (Postaigazgatóság) a 4., a Zója (Debrecen 1.) a 4., a Május 9. (Postaigazgatóság) a 8., a Komplex (Postaigazgatóság GH) a 9. helyen végzett. A berettyóújfalui és a hajdúböszörményi brigádok egy hajszál választotta el a továbbjutástól. Mindkét brigád a 2. helyen végzett.

Kozempel Zsuzsa

Postatörténetünk tárházából

A kiegyezés után

A MAGYAR KORMÁNY földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztere 1867-ben **Gorove István** lett. Az ő hatáskörébe tartozott a postaügy is. Gorove miniszter 1848-iki mintára hozzalátott a magyar postaügy rendezéséhez. Politikus volt, a postaügyekhez nem értett. Kiváló szakembert akart a posta élére állítani. Először a pesti kerület postaigazgatójára, **Brielmayer Mátéra** gondolt. Magához hívatta és azt mondta neki: „Miután a posta nyelve ezentúl magyar lesz, s ön nem tud eléggé magyarul, vegyen maga mellé titkárt, miután elmozdítani nem akarom állásából.”

A postaigazgató erre büszkén viszonzá: „Kérdést fogok intézni Bécsbe.”

— Bécsbe? — kérdezte a miniszter egész nyugodtan. — Akkor szíveskedjék megírni egyszersmind a lemondását is.

Gorove miniszter ezek után egy igaz és hű magyar embert keresett erre a nagyon is

fontos munkaterületre. Talált is. Nagyváradon **Gervay Mihály** volt akkor a postaigazgató. Feddhetetlen jellemű, vezetésre termett hazafi. Amint azt a régi okmányok megőrizték, díszmagyarban jelent meg a miniszternél, és vállalta a nehéz, de nagyon szép feladatot. Gorove a minisztérium postaosztályának élére „országos postafőigazgató” címmel ki is nevezte.

Gervay Mihály hallatlanul sokat tett a postáért: 1868-ban, amikor megkötötték az első osztrák–magyar postaegezményt, Gervay azonnal javasolta a posta és távirat egyesítését. Sikeresen népszerűsítette a kor nagyszerű vívmányát, a postai levelezőlapokat. Ő tette lehetővé, hogy 1870-ben a nők, kiadói képesítést szerezve, a postánál állandó alkalmazást nyerhettek. Ő alapította a magyar postaszemélyzet segélyező és nyugdíjgyeületét.

Szolgálati évei során számtalan kiüntetéssel ismerték el szinte korszakalkotó munkásságát. 49 évi szolgálat után

1867-ben vonult nyugalomba. Életrajzi adataihoz tartozik, hogy egyetlen postatisztviselő volt, akit a király örökös főrendházi tagsággal tüntetett ki.

Hetvenhét éves korában, 1896-ban halt meg.

★

A **PESTI NAPLO** írja 1870-ben a következőket: Az új postapalota (ma Budapest) első emeletére egy úr ment fel, és megkérdezi az egyik tisztviselőtől, hogy hol találja a kiadó hivatalát.

— Az udvarban — felelé az foghegyről.

Az úr lemegy az udvarba, keresi, de ott arról értesül, hogy az első emeleten van. Ismét felmegy az első emeletre, újra az előbbi tisztviselővel találkozik, mondja neki, miért küldte le az udvarba? A hivatalnok erre meglehetősen nyersen válaszol: Ah, mi közöm nekem ahhoz, hogy hol van.

Az ismeretlen úr kissé szigorúbb hangon kérde a hiva-

Az általános tagozat vállalati döntőjének egyik győztese, a Debreceni Postaigazgatóság Május 9. szocialista brigádja

Az ezeregy arcú bélyeg

Gyermekeink élményei a múzeumban

November utolsó szombatján, 28-a volt, lucskos, hideg, koszos délelőtt. Ilyen időben a meleg, fűtött lakást nem szívesen hagyja ott az ember.

A Bélyegmúzeum kiállítóhelyiségében mégis több mint negyven gyerek ült izgatott, figyelő arccal, s fegyelmetlenül hallgatta Visnyovszky Gábort, aki a motívumgyűjtésről tartott számukra előadást. Csupa fontos és érdekes dologról: hogyan rendezzük bélyegeinket, mi az, hogy tematikus gyűjtés.

— Mikor annyi idő voltam, mint ti, olyan bélyegeket gyűjtöttem, amelyek a világ különböző országaiból érkeztek, s a bélyegző az ország fővárosából származott. A finn bélyegen tehát Helsinki felirat volt. Tudjátok, hogy milyen városnév szerepelt a francia bélyegemen?

Legalább tizenöt kéz a magasban és megszólal a szavalókörus:

— Párizs!

— Nektek is válogatnotok kell. A sok mindenből ki kell tudnotok válogatni a számotokra legérdekesebbet, a legmegfelelőbbet. Mindenről van már bélyeg: állatokról, növényekről, városokról, épületekről, sportról, konferenciákról, és még annyi mindent sorolhatnék. Gyűjtőkörül ti is próbáljátok kiválasztani egy nagyobb dologból, témából egy részterületet, amely benneteket a leginkább érdekel. No, ki mit választana gyűjtőkörül?

Kérdő a magasban.

— Én a halak közül a pontyos bélyegeket — mondja az első. — Az állatok közül a lovakat — mondja a második. — Én a kutyákat — ezt egy pirinyócska fiúcska mondja izgatottan. — A hajók közül én az utasszállítókat választom — mondja egy öntudatos hang. — A közlekedésből az autók; — Az élőlények közül az algák; — A madarak közül az énekes madarak; — A sportos bélyegek közül a labdarúgást ábrázolókat; — A híres emberek közül a vadászok.

— Ismersz híres vadászokat? — szakítja meg az izgalmas felsorolást Visnyovszky Gábor.

— Igen. Széchenyi Zsigmond és Kittenberger Kálmán — hangzott a büszke válasz.

A majdani gyűjtőkör tervét egy-egy bélyeglap jutalmazza, talán azért, mert még nem mindegyik elképzelés megvalósítható. Nincs még bélyeg Széchenyi Zsigmondról és nincs az algákról, de elképzelni lehet... s ezek a 9—13 éves gyerekek még nemcsak abban gondolkodnak, ami

már van, hanem abban is, ami majd lesz.

— Gyertek, keressünk érdekes bélyegeket, próbáljátok azok alapján válogatni — invitálja a tárlókhoz a gyerekeket Visnyovszky Gábor.

A meghívást nem kell ismételn. Különösebb bátorítás nélkül sorra nyílnak a fiókok. — Én fókásat találtam — hangzik innen. — Hú, ez légpárnás vonat — hangzik onnan. Itt is, ott is kis csoportok gyűlnek egy-egy táblaköré. A Látod? — Nézd! — Jaj, de szép! — felkiáltások nem zavarók, nem hatnak szentségtörésnek a múzeum mások békés hangulatú termében.

Surány Barnabás már négy éve jár bélyegszakkörbe, 13 éves. — Katonás bélyegeket gyűjtök — mondja. — Egerből jöttem fel erre a foglalkozásra. Már két éve járunk ide a múzeumba, mikor ilyen előadások vannak. Most, sajnos, csak 10-en vagyunk. Bóta Sándor is egri, ő az állatok közül a macskás bélyegeket választotta.

Aki Egerből felkísérte őket, azt Gyulai Ferencnek hívják. Ő a szakkörvezető.

— 1975 óta foglalkozom a gyerekekkel. Ötven tagú a bélyegszerető gyerekek tábor. Amikor csak tudunk, mindig megszervezzük ezt a pesti utat. A felnőtt kör patronálja a gyerekeket. Segítségét máshonnan nem kapunk. A gyerekekkel öröm foglalkozni, lelkesek és szeretik a bélyegeket. Voltunk már velük Dunaiújvárosban és Békéscsabán is.

Ugyancsak a gyerekeket kísérti Keresztes Istvánné, a budapesti Szemere utcai általános iskola bélyeggyűjtő szakkörének vezetője. 25 éve vezeti a kört.

— Két gyermekcsoportunk van, 20—25 főből áll egy szakkör. Sajnos, a szülők egy része azt hiszi, hogy a bélyeggyűjtés elvonja a gyerekek figyelmét a tanulástól. Ez téves felfogás. Szinte az egész tananyag megtalálható a bélyegen. Soroljam? Történelem, földrajz, irodalom, biológia. Mindezt meg lehet a bélyegen keresztül szeretetni. A rendszerezés a logikus gondolkodást is segíti, szélesíti a látókört. Tizenhárom éves korom óta én is bélyeggyűjtő vagyok.

— Most csak nyolcan vagyunk az iskolából. Sajnos, minden ilyen: foglalkozás a szülőkhez kötődik. Ha nekik elfoglaltságuk van, nem engedik el a gyerekeket.

— Nagyon nagy lehetőség számunkra ez a múzeum — folytatja. — Itt minden megtalálható. A gyerekek szemlélve kapják az ismerete-

ket, nagyon élvezik ezeket a foglalkozásokat.

— Nem minden bélyeggyűjtő gyerekből lesz felnőtt korára filatelista — mondja Visnyovszky Gábor —, de van, akinek a vonzalma tartós. S, aki elmarad közülünk, az sem töltötte haszontalan dolgokkal az idejét.

— Munkám, hivatásom — folytatja — most már végképp a bélyegekhez köt. A MABÉOSZ-nál dolgozom. Örömmel jöttem a gyerekekhez. Fontos dolog ez, bár a köztudatban nemigen szerepel a Bélyegmúzeumnak ez a tevékenysége. Nincs propaganda, hiányzik a sajtó. Pedig óriási lehetőség ez a múzeum, Európa egyik leggazdagabb gyűjteménye található itt.

— A gyerekeket először a gyűjtés érdekli, de nincs élményük az egészről. Itt az a csodálatos, hogy a múzeumban mindent meg tudunk mutatni nekik. Benne van az egész világ. Nincs olyan tevékenysége az embernek, amelyet ne lehetne a bélyeghez kapcsolni. Itt a gyerekek hozzájutnak a hiányzó élményhez. Azt kellene elérni, hogy idevezetésük ne csak néhány fanatikus nevelő munkáján múljék.

Hát igen. Egyetértek Visnyovszky Gáborral. Egy pár embernek, a Bélyegmúzeum kollektívájának, egy-két nevelőnek a lelkesedése nem hathat túlságosan széles körre. Nem tudunk értékeinkről. Pedig gazdagok vagyunk. Értékünk a Bélyegmúzeum is. Mindenki előtt nyitva áll. A gyerekekkel rendszeresen foglalkoznak, s a Bélyegmúzeum nemcsak a filatelisták számára érdekes.

Ezeregyarcú a bélyeg. A múzeumban, a Hársfa utca 47. szám alatt valamennyi arcát megmutatja. Nézzük meg! Hátha számunkra is érdekes.

Józsa Ágnes

Majsai Mária metszete

FÉNYKÉPEZŐGÉP POSTÁS KÉZBEN

MELYIKRE ÜSSEK?

Nagy Péter díjnyertes felvétele

A „leglustább” központ sikerei

Furcsa világ ez. Tizenegy asszonyka, leány hivatalból egyszerre beszél. Mondja a magáét, kátogatja a kulcsokat, sajátos „túr” szerint dolgoznak, s ha éppen Budapest áramkörei foglaltak, együtt bosszankodnak az ügyféllel. Ők aztán joggal szidhatják központjukat, mert az országban ez a leglustább. 50 másodperc a „gondolkodási ideje”, miután jelzi: foglalt, vagy éppen szabad a hívott szám. S itt, a nagykanizsai távbeszélő központban dolgozik, immár évek óta kimagasló teljesítményt nyújtva a Tyeskovna brigád. A KISZ KB dicsőre oklevele után ebben az évben a posta Kiváló Ifjúsági Brigádja címet is elnyerték.

— Itt az idegnek fél órán belül megfájdul a feje — mondja kalauzom, Polay József, a távközlési osztály vezetője.

Ha nem mondja, akkor is tudom, hogy így van, mert tíz perc nem telt el a munkahelyek szemlélésében, amikor abroncsként szorította homlokát a szörnyű zsongás. Egy alig 60 négyzetméteres teremben hallózt a fél ország és persze Békéscsaba, Nagykanizsa.

— Hogyan bírják? — kérdelem a szokottnál 30 decibellel hangosabban.

— Most mi is nehezebben, egyébként meg lehet szokni — kapom a választ a 009 kezelőtől.

A „most” egyébként azt takarja, hogy az alig néhány

éve feltett hangszigetelés megúnta a dolgot, vagy talán nem bírta a fültépő hallózt, mindenestre elvált a faltól. Jelenleg éppen az utolsó darabokat tépik le a szakiparosok, hogy ezúttal jobbal helyettesítsék a régit. Természetesen közben a távbeszélő központ dolgozik, mert a város nem maradhat telefon nélkül.

— Pedig Akad néhány — szól Kiss Attiláné, a 009-es bejelentő kezelője. — Néhány tucat híján négyezer telefon van a városban.

— És ebből mennyit tud fejből?

Úgy kétezret. A másik kétezrehez itt van a negyedévente felrészített lista. De van utcák szerinti és szám szerinti nyilvántartásunk is.

Vastag Károlyné brigádvezető-helyettes immár 15 esztendeje dolgozik itt, jól érzi magát.

— A mi figyelmünk három-négyfelé is megoszlik egy időben. Ez a képesség gyorsan kialakul az emberben. Fejünkön a fülhallgató, közben a társunktól tudakoljuk, van-e szabad vonala, de ha valaki a hátunk mögött kérdez, arra is válaszolunk.

— Mire a legbűszkébbek?

— Két olyan dolog van, ami szakmánkon belül felgöcsöt bennünket némi dicsékedésre. Nálunk nem látja senki sem a vonalat.

— Hmm... igen. És ez mit jelent?

— Lényegében a vonalak kihasználtságát — fordítja le mosolygva a szakmai zsargon Polay József. — Például ha Vése kéri Egerszeget, de a kért szám foglalt, akkor gyorsan lebonyolítjuk az éppen Vésének címzett táviratot, vagy az éppen nálunk előjegyzett városi beszélgetést.

Legalább ilyen sikerként szerepel a brigádnaplóban, hogy az igen sürgős, azonnali előjegyzéseket a meghatározott 6, illetve 15 percen belül hozták. A munka minőségére egyéb példa is van.

— Legutóbb egy teljes hónap távbeszélőjegyeit felülvizsgálta az igazgatóság. Brigádvállalásuként rendszeresen ellenőrizzük önmagunkat — a jegyen szereplő összeg valóban megfelel-e a beszélgetés díjának —, s ennek köszönhe-

tő, hogy a kétféle forintos összegnél csak 66 forint 90 fillér hiányt állapítottak meg.

Ez az önmeőzés vastag betűvel szerepel a brigádnaplóban. Erre az évre 32 ezer jegy ellenőrzését vállalták, amit gyakorlatilag már szeptemberben teljesítettek, s év végéig meglesz a 35 ezer. Közben segítenek a brigádtagok a táviradnak is, továbbításban, másolásban (2500 dísz-táviratról van szó) egyaránt. Hogy ez a munkaidő utáni vállalkozás mit jelent, ahhoz csak összehasonlításként: egy dolgozó nyolc óra alatt 150—180 dísz-távirat rendes megírására képes. Egy-egy nevezetesebb napon, mint például Katalinok, háromszorosára, négyzörösére, azaz 2700—3000-re ugrik a táviratok száma.

— És ennyi nő hogyan ünnepli saját névnapját?

— Előbb érkezünk, mert nálunk különben is divik, az „öt perces mozgalom” azaz már kezdés előtt öt perccel benn ülünk a helyünkön. Névnepkor még korábban jövünk és felkészültünk az ünnepeket, nőkhöz illően virággal — mondja a brigádvezető-helyettes.

Scheiber Attiláné tizenegedik éve dolgozik a központban. Pillanatnyilag ő a brigád bűszkesége, mert az ifjúsági parlamenten tett felhívásának eredményeként hűz dinamikus mikrofonnal javultak a munkafeltételek.

— Ez tehát megvan. Egyébként mi idegesíti?

— Ha hívom valamelyik központot, s az otthagya. Nálunk ez nem divat, pedig itt is akad elfoglaltság bőven.

— És mi az, ami széppé teszi ezt a munkát?

— Sokáig sorolhatnám. Jó a kollektíva, itt nem lehet unatkozni, a fél világgal érintkezésben vagyunk. Mái is az a legszebb, hogy a kihivatalok dolgozóival szinte névről, azaz inkább hangról ismerjük egymást.

— Esetleg egy idevágó történetet említene?

— Így ismerkedtem meg a férjemmel. Három hónapig csak telefonon keresztül beszélgettünk. Utána személyesen is találkoztunk, és házasság lett belőle.

Győri András

talnoktól, hogy kicsoda. — Én B... postatiszt vagyok, hogy tudja meg.

— Én pedig Gorove István vagyok, a kereskedelmi miniszter.

Azt mondják — írja a Pesti Napló —, hogy a hivatalnok nagyon meghökken.

★

A SZÁZADUNK 1868-ban a következő esetet közölte:

Egy fiút ezer forintos levéllel a postára küldtek, hogy adja fel. A levélre az volt írva, hogy „megszámolás után pecsételendő le”. A hivatalnok megolvasta az ezer forintot, megírta a vevényt, és a fiú, mint aki jól végezte dolgát, kifelé ment. Egy távolabb álló úr megszólította, és kérte, hogy mutassa meg neki a vevényt. A fiú odaadta és akkor az úr megjegyezte, hogy az összeg, amit a postatiszt átvett, a vevényen nincs olvashatóan kiírva, menjen vissza és kérjen magának egy új feladóvevényt. A fiú visszament a hivatalnok egy kis zsörtölődés után megírta a másik feladóvevényt, de most már, megszámlolás után, helyett azt írja, hogy „bejelentés szerint”.

Az úr a kimenő fiútól újra elkéri a vevényt, s meglátja a

„bejelentés szerint” írtakat, holott jól látta, hogy a kezelő az összeget megszámlolta. Ezek után most már maga ment oda, hogy egy rendesen kiállított vevényt kérjen.

A hivatalnok néz, hallgat, mert fölismerte, hogy az úr nem más, mint Gorove István, a postának is minisztere.

★

KOMOLY GONDOT okozott 1868-ban az a kérdés, hogy képes-e a postakezelő a postát és annak szabályait nagyon kevéssé ismerő közönségnek kívánalmait minden tekintetben figyelembe venni.

Ehhez a témához sok postamester a saját tapasztalatait közreadva hozzászólt: Így adta elő tapasztalatait a lessi postamester:

Községünk jegyzője vagyok. Évi fizetésem 60 forint. Hogy élni tudjak, elvállaltam a községünkben a postamesterséget is. E hó augusztus 26-án történt az a szerelmes eset velem, amit elmondani kívánok. 25-én N. N. földbírtokos úrnak egy 535 forintos értékelevele érkezett. Az erről szóló kézbesítő vevényt elküldtem a címzettnek egy levél kíséretében, hogy ilyen nagy összeget a községi levélföldőre, akinek a rajta levő ruháján kívül

semmije sincs, nem bízhatok. — Hivatkoztam a postal rendeletnek a „széker-postaküldemények” leadását előírt 53-dik paragrafusára, amiben az áll, hogy vagy személyesen vegye át a címzett a pénzeslevelet, vagy saját veszélyére megbízottját írásilag hatalmazza föl annak átvételére. Erre az illető úr, aki mellel legyen mondva, a jegyzői fizetésemhez egy fillérrel sem szokott járulni, a következő durva levélben jegyzői személyiségem ellen tesz célzásokat.

A következő magas leirattal tisztelt meg: „Görgényi úr! (A lelkem! Mily demokratikus megszólítás, jó hogy nem, per hallja kend, postás!) (Abban az időben a postamester megszólítása tekintetes úr volt. A kutató megjegyzése.) A földbírtokos levele így folytatódik: Akár úgy tekintsem az urat, mint postást, akár úgy, mint jegyzőt, ha pénzeslevelem érkezik, és biztos embere nincs, akkor köteles maga elhozni. Ön írja, hogy felelős a pénzért, de a kötelességét nem teljesíti. Nekem nem lehet olyan emberhez bízalmam, mint ön. És az újságokat pontosan kiküldje! A helység cselédje ezzel köteles: az előbbre való minden más munkájánál. A helység cselédje azé, aki fizeti, és aki fizetést húz, annak köte-

lességei is vannak. Levelére méltóbb választ nem írhattam. N. N. földbírtokos.

N. N. úr, a Magyar Újságot járattja. De, mint az ország-szerte elfordul, a lap egyik nap megérkezik, a másik nap nem. A posta Lessre este 9-10 óra körül érkezik. Nem elég korán van-e, ha én azt másnap reggel már hat órakor kiküldöm neki. N. N. a falun kívül egy jó negyed órányira lakik. És ismétlem, nem vagyok köteles se a levelet, se az újságját magam kivinni. A földbírtokos úr úgy nyilatkozott, hogy a jegyző a falucselédje, de én, mint postás, nem vagyok a szolgálja.

Nehogy újságja, rendetlen érkezései miatt ellenem alaptalanul vádaskodjék, a lessi postamester állásomról felmentésemet kértem az igazgatóságtól, azon hozzátevéssel, hogy ha netalán idővel a megyében egy más helyütt üresedés állna be, kegyes alkalmazásom figyelembe vetessék, mivel a postásságot nagyon szeretem.

Görgényi Péter magyar királyi postamester.

A postaigazgatóság Görgényi ügyét kivizsgálta, megdicsérte pontos, jó munkáját és lemondását nem fogadta el. Halmi Ida gyűjtéséből

A legfontosabb telefonszámok

Kiss Attila rajza

SZÓRAKOZTAT, NEVEL

Népművelők fóruma a színházról

November 12-én délután 3 órára a Benczúr utcába — hosszú idő után — ismét összehívták a postás népművelőket, kultúrfelelősöket, közönszervezőket, fórumot adva számukra egy igen időszerű kérdés megvitatására. A PMK ebből az alkalomból meghívta dr. Malonyai Dezsőt, a Népszínház igazgatóját, hogy ismertesse kulturális életünk egyik jelentős ágának, a színháznak a feladatát és kapcsolatát a közönséggel.

A mintegy 40 főnyi hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatta Malonyai dr. hangulatos előadását, amely beillett a színház történetébe is, képet adva a felszabadulást követő műsorpolitikáról.

A Népszínház igazgatója kérdésekre válaszolva többek között a budapesti színházak műsorválasztékáról beszélt. Eszerint nagyjából két csoportba osztható őket. Az egyik a többnyire klasszicizáló, az értékmegeőrző, a másik az avantgarde, a kísérletező. Mindkettőre szükség van, mindkettőnek van előnye és hátránya. A hagyományos színháznak fő előnye, amely feltétlenül szükséges teszi, hogy állandóan újabb generációk nőnek fel, kell, hogy ismerjék az Ember tragédiáját, a Bánk bánt, a Csongor és Tündét, a Hány Jánost, hogy több példát ne említsék. Azokat az értékeket mutatja meg, amelyek örökéletűek, de azokon kívül bemutat újmagyar darabokat is. A kísérletező nehezebb helyzetben van. Mindig kérdéses, hogy egy új darab vagy esetleg egy irányzat kiállja-e az idő próbáját. Azután arra is ügyelni kell, hogy mit nevezünk újnak. A közönséges, sőt olykor mosdatlan vagy fésületlen hangnem önmagában még nem nevezhető korszerűnek, haladónak.

Van olyan színház is, amely azt mondja magáról, hogy ő a nevelés szolgálatában áll. Minden színháznak nevelnie

kell, amelyik nem azt teszi, az nem teljesíti feladatát. Arról sem szabad elfeledkezni, hogy a színház van a közönségért és nem megfordítva. Nem lehet a szakembereknek közömbös, hogy a bemutatott darabok milyen hatást váltanak ki a nézőkből. Nevetnek-e vagy sírnak. Esetleg értetlenül állnak a látottak után, nem értették meg a darabot. Ezt a megállapítást nem az iskolázatlan, műveletlen méteget vonatkoztatta, hanem az átlagnézőre.

De kanyarodjunk vissza a népművelőkhöz! Pontosabban a kultúrfelelősökhöz, a közönszervezőkhöz, a könyvtárosokhoz. Mit tekintsenek fő feladatuknak?

A tudatformálást, ki-ki érdeklődésének megfelelően. Főkéntben az érdeklődést a kultúra, a művészetek iránt, legyen az irodalom, színház, képzőművészet, zene, tánc vagy akár természettudomány. Segítsék a dolgozókat, a fiatalokat és az idősebbeket személyiségének kibontakozását. Személyekre lebontva kell, hogy megtallják az érdeklődésüknek megfelelő művészeti ágat. Ebből még a sportot sem lehet kihagyni, hiszen a testkultúra is a kultúra gyűjtőfogalma alá tartozik.

Az Élet és Irodalom november 21-i számában Lengyel Balázs tollából a témánkkal szorosan összefüggő, elgondolkodtató cikk jelent meg „Lesznek-e olvasók?” címmel. A cikk a következő kérdést veti fel: „Miért nem tudnak fiataljaink megfelelő mértékben olvasni?” És mindjárt meg is adja a választ. „Azért (azért is), mert... a könyv-olvasás a fiatalok életvitelében nem tölti be azt a funkciót, amit az érett nemzedékek életében betöltött. Nem tekintik természetes szórakozásnak. A tévé, a rádió, a magnó és a lemezzajszó kiűzte a könyvet, mint hasznos és szórakoztató időöltési módot a fiatalság kezéből”.

A népművelő sokoldalú feladatai közé sorolnám például,

hogy próbálják meg felmérni, vajon az örvendetesen egyre szaporodó magánkönyvtárak olvasottak-e, vagy csak lakásberendezési kellékek. A könyvtárosok ugyancsak könnyen utána tudnak nézni, hogy az üzemek, hivatalok dolgozói milyen számban olvassák a könyvtári könyveket és az olvasott könyvek milyen fajsúlyúak. Annak a megállapítása is megkísérélhető, hogy a lemeztáraknak mekkora a forgalmuk, és mely zeneszámok a legkedveltebbek.

Önként adódnak a fentiek alapján a feladatok a népművelők, kultúrfelelősök, könyvtárosok, közönszervezők számára.

Befejezésül — ha már a fórum meghívott előadója színházi szakember volt — hadd emeljem ki még egy lényeges megállapítást, ami a népművelő ugyancsak sokat segíthet a színházban és a közönségnek. Az egyik hallgató a különböző napi- és hetilapok hasábjain megjelent színikritikák megítéléséről érdeklődött.

Malonyai Dezső azt ajánlotta a kultúrfelelősöknek, a közönszervezőknek, ne sajnálják a fáradságot, menjenek el, nézzék meg az új darabokat, és mondják el munkatársaiknak, barátaiknak, ismerőseiknek a saját véleményüket! Mondják el, hogy mi-
ben értenek egyet a kritikus-
sal, indokolják meg, hogy mi az, ami-
ben szerintük a kritikus tévedett. Bár a kritikus minősít a szakembernek, bírálata mégis csak egy vélemény a sok közül, a közönszervező, a kultúrfelelős viszont ismeri munkatársainak ízlését, igényeit, műveltségük fokát. Tájékozottság a színházba menni akaró, a kikapcsolódásra, szórakozásra vágyó dolgozókat egy-egy bemutatott színdarab, opera értékéről, színvonaláról, amit azon is lehet mérni, hogy zsúfolt-e a nézőtér, vagy — az eladott jegyek ellenére — félig üres a színház.

Török Lászlóné

Gondolatok a könyvtárról

„Ment-e a könyvek által a világ elébb? — hangzik el gyakran a nagy költőnk, Vörösmarty Mihály által megfogalmazott kérdés, amely talán napjainkban időszerű igazán, amikor a sokoldalúan képzett ember képes csak helytállni az élet bármely területén. És ennek alapköve az állandó önművelés, olvasás. Lassan nincs gyár, hivatal, intézmény, amely ne rendelkezne saját könyvtárral, hogy a betűre éhes embereket szolgálja, illetve az eddig közömbösök érdeklődését fölkeltesse, olvasási vágyat szüljön. Az itt dolgozók, ha igazán jó könyvtárosok, hivataluk magaslátán állva mindent megtesznek e nemes célért.

— *Hogyan tud eleget tenni e szép feladatnak a Központi Táviró Hivatal könyvtárosa, Katona Zoltánné?*

— Előjáróban hadd mondjam el, hogy világeletemben könyvtáros szerettem volna lenni. Sajnos, érettségi után nem kaptam könyvtárosi állást, ezért az egyetem könyvtár szakára sem vettem föl. Így kerültem 25 évvel ezelőtt a Központi Táviró Hivatalba. Először táviratfelvőként, majd a pénzügyi csoportban dolgoztam. Végül is 12 évvel ezelőtt vált valóra vágyam, amikor a megüresedő könyvtárosi állást megkaptam. Azóta elvégeztem a műszaki könyvtárosi szakot, vagyis nemcsak könyvszerető, hanem szakmaértő ember is vagyok.

— A hivatalban eltöltött 25 év, ebből 12 a könyvtárban, segíti a munkámat, hiszen bőven volt időm megismerni a dolgozók ízlésvilágát. És ez nélkülözhetetlen a jó könyvtárosi munkához, amely ennek ellenére sem egyszerű. A tízezer kötetet meghaladó könyvmennyiség nagy része szépirodalmi, de van néhány

száz műszaki is. Ahogy ezt magamnak megfogalmaztam: dupla asztal, dupla munka. Magyarán az egyik asztalnál ülve a műszaki, a másikon a szépirodalmi művek gazdája vagyok. Az előbbieket a vállalat, az utóbbiakat a szakszervezet gondozza. Ugyanakkor a saját hivatalomnál kívül a Tudakozó és Névsorszerkesztő Hivatal, a Budapest 4 postahivatal, a Belvárosi Távbeszélő Üzem, valamint a TIG kihegyezett dolgozóinak, azaz 1200 embernek vagyok a könyvtárosa. Úgy gondolom, nem rossz arány, hogy 500 állandó szépirodalmi és 100 műszaki olvasóm van. Ha valaki megkérdézné, melyik területet szeretem jobban, nem tudnék egyértelmű választ adni. A műszakit azért szeretem — bár nem mutatók munkáma —, mert egyszerűbb, egyértelműbb. Ugyanakkor a szépirodalomnál látványos eredményeket lehet felmutatni, a munka nehezebb, de szebb. Hányszor jönnek hozzám, ajánlanék valami igazán jó könyvet! És hány olvasót szoktattam már rá a krimi mellett az értékebb könyvek olvasására. Lehet, hogy furcsán hangzik, de az annyit szapult tévé segítőtársam az olvasási kedv kialakításában, azzal, hogy bemutatja sok-sok irodalmi alkotás filmváltoza-

tát. De segítőtársam az a jó néhány, saját elnevezésem szerint előrelvasó, akik föl-hívják a figyelmet egy-egy jó könyvre.

— A szakkönyvtárolományban jelentősebb mozgást minden évben az októberi műszaki könyvhónap hoz. Ekkor az olvasók érdeklődése is jóval nagyobb, hiszen olyan műszaki újdonságok látnak napvilágot, amelyek igazi csemegék számítnak. Az idén októberben például 18 frissen megjelent műszaki könyvet vásároltunk.

— Birodalmam akkor lenne tökéletes, ha olvasóhelyiséggel is rendelkeznék. Tudnillik a folyóiratok, hírlapok nem kölcsönözhetőek, ezért aztán, akik érdekel valami, itt megnézheti, de nem túl nyugodt körülmények között. Pedig az olvasáshoz, még a folyóirathoz is, különösen, ha zakirányú, nyugodt, kellemes légkör szükséges. Ha minden igaz, talán jövőre megkapjuk a könyvtár melletti szobát olvasóteremnek, és akkor ez a gondunk is megoldódik.

— Lehet, hogy anyagilag jobban járok, ha más területen dolgozom, így viszont azon kevesek közé tartozom, akik azt csinálják, amit igazán szeretnek.

Czeglédi Cecília

IFJÚSÁGI TÁNC-TANFOLYAM

Indul a Postás Művelődési Központban (Budapest VI., Benczúr u. 27.) 1982. január 9-én (szombaton) délután 3 órakor kezdők, 5 órakor haladók részére.

TANÁR: GULLNER JÁNOS

A tanfolyam időtartama három hónap, részvételi díj 150 forint.

MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETTEL VÁRUNK.

Debrecenbe kellett menni

A Postások Szakszervezete központi könyvtárának munkatársai és az önálló, valamint a nagyobb letéti könyvtárak könyvtárosai az elmúlt hónapban Debrecenben jártak. A kétnapos tapasztalatcsere célja a vidéki postás könyvtárak és könyvtárosok munkájának helyzetének megismerése és természetesen Debrecen nevezetességeinek megtekintése volt.

A Debreceni Postaigazgatóság épületében találkoztunk az igazgatóság területén tevékenykedő szakszervezeti könyvtárosokkal. Bevezetőként Kozempel Zsuzsa, a tsz kultúrfelelőse adott tájékoztatást politikai és kulturális nevelő tevékenységükről, kiemelve a könyvtári munka szerepét.

Az igazgatóság területén hét letéti könyvtár működik. A könyvtárosok tevékenységüket társadalmi munkában látják el. A kapcsolatuk a KISZ-szervezetekkel és a szocialista brigádokkal jó. Segítik a különböző — így a megye területén 11 éve folyó „Korunk valósá-

ga” elnevezésű — vetélkedő-re való felkészülését. A könyvtárakat az szmt központi könyvtára látja el letéti állománnyal. Az alapszervezetek szerződésben vállalják a központi könyvtár támogatását.

A tájékoztatás után a könyvtárosok is — vendégek és hazaiak egyaránt — elmondták a munkájukat jellemző gondokat, de sikereikről, eredményeikről is beszámoltak. Többek között Paizs Lajosné, a Nyíregyháza 1. postahivatal letéti könyvtárosa, aki egyben a Nyíregyházi Postás Művelődési Ház kultúrfelelőse is. Az ottani könyvtár 800 kötetes, olvasóinak száma 123. Krúdy irodalmi körük igen sikeresen működik. Eredményeikért az ünnepi könyvhét alkalmából 20 kötetes ajándékkönyvtárt kaptak.

Következő utunk a Szakszervezetek Hajdú-Bihar megyei Tanácsának központi könyvtárába vezetett. 130 000 kötettel rendelkeznek, több mint 90 folyóiratot járatnak. Feladatukat öt főfoglalkozású és két négyórás dolgozó látja el. Kataló-

gusuk, szabadpolcos letéti rak-tárak jól szolgálja a könyvtá-rok munkáját. A központi könyvtár a letéti ellátáson kívül módszertani segítséget is ad. Dolgozói félelvenként látogatják, ellenőrzik a könyvtára-kat.

Az első napi program a Kőlcsey Ferenc Megyei Művelődési Központ megtekintésével ért véget. A pár éve épült intézmény színház- és kamaratermeivel, szakköri helyiségeivel, felszereltségével minden igényt kielégít. Műsoraival és szolgáltatásaival a város és a megye kulturális életének méltó központja.

Természetesen már az első nap is nézelődöttünk, figyeltük Debrecen látnivalóit, régi és új arcát. Másnap aztán megtekintettük a Református Kollégiumot és műemlék könyvtárát, a történelmi nevezetességű Nagytemplomot és a Déri Múzeumot. Végül is egy eredményes tapasztalatcsereőről sok hasznos ismerettel gazdagodva tértünk haza.

Burom Márton

Játszva angolul.

Vidám dalok a Gyapotszemi Józsiáról, Texas sárga virágjáról, bánatos énekek a szomorúfűzről: közép-amerikai balladák, blues-ok, melyeket szellemes angol és magyar szöveggel köt össze a kitűnő fellépő zenekarvezető: Savanya Mihály. Az egyes számok után hosszan tartó vastaps, s a műsor végén közös éneklés a hallgatósággal, mely „puszka” gyanánt két angol nyelvű dalszöveget kapott előzőleg.

Az öttagú, vidám, kedves huszonevesekből álló, hűs hangszereikkel profi módra pengető, a közönséggel azonnal kapcsolatot teremtő, remekül éneklő zenekar neve: Pilgrims band — magyarul: Zarándok együttes —; tagjai a szegedi egyetem angol szakán végzett fiatal nyelvtanárok. Öket hívta vendégül a Postás Művelődési Központ a november 28-ára, Country-műsor címmel meghirdetett klubdélutánjára.

— Ez még csak kísérlet a jövőben havonta, kéthavonta rendszeresítendő összejövetelekre, melyeknek az a céljuk, hogy a művelődési házban szervezett intenzív angol nyelvtanfolyamokat látogató, vagy már végzett hallgatókat továbbra is összetartsuk — mondja a sikeres műsor után dr. Sümeghy Gyuláné előadó, az est mai háziasszonya.

— A három esztendővel ezelőtt indított, párhuzamosan folyó, öthetes kezdő, haladó és társalgó. kurzusok ugyanis rendkívül népszerűek. A tanfolyamokat vezető Székely Róbert nem csupán a nyelvtanításnak, hanem a hallgatók baráti társaságba szervezésének is mestere. Oktatási módszereinek lényege, hogy a gatlásokat — amelyek főleg az idegen nyelven való megszólalásban, a beszélgetésben okoznak általában nehézséget a nyelvtanulóknak — felszabadítsa. A már tizenöt éve angolt, németet tanító tanárnak rendkívül nagy a tapasztalata ebben: óráin a hallgatók szerepneveket kapnak, apró jeleneteket rögtönöznek, önálló műsorokat dolgoznak ki, énekelnek, játszanak. Ez az oldott, könnyed forma, azonkívül, hogy megkönnyíti a nyelv tanulását, az egy-egy csoportban tanuló közti kapcsolatteremtést is megkönnyíti. Nemegyszer például a saját lakására hívja meg valaki a többieket, s miközben angolul társalogva a nyelvet gyakorolják, egyben jól szórakoznak együtt.

— Hogy ezek az összeszokott, baráti társaságok a jövőben se széledjenek szét, s hogy a már valamilyen fokon megtanult nyelvet más formában is fejleszthessék, adta az ötletet ehhez az új klubhoz, amelynek a mai délután tulajdonképpen a főpróbája volt. A későbbiekben ezt filmvetítéssel, közös keresztretjénnyel, a már hagyományos énektanulással, s egyéb szórakoztató programokkal szeretnénk még változatosabbá tenni, természetesen — angolul.

A klubnapok vezetését is örömmel vállaló Székely Róbertet a country-műsoron részt vevő nagy számú hallga-

tóság egy csoportjának gyűrűjéből szakítottuk ki néhány szóra. Megtudtuk tőle, hogy az intenzív tanfolyamok látogatói főleg értelmiségiek, s orvos, mérnök, színész csakúgy találhatók közöttük, mint balettáncosok vagy követségi tisztviselő. Ami pedig igen örvendetes, hogy a három évvel ezelőtt először indított kurzusokra még gyér számban jelentkező postások száma az utóbbi időkben egyre szaporodik: az október 12. és november 13. között szervezett államvizsgára előkészítő csoportban tízennégy hallgató közül már kilenc volt „saját” ember. És noha a postás nyelvtanulók is a beosztásuk miatt az idegennyelv-vizsgára kötelezett értelmiségi réteghez

tartoznak többnyire, előfordult már, hogy jelentkezett, s igen szorgalmasan, eredményesen tanult például műszerez és akkumulátorkészítő is.

A következő szemeszter január 11-én folytatódik a Benczúr utcában. S ámbátor a tanfolyamoknak már olyan hírvir szaladt, hogy inkább a túljelentkezés okoz gondot, a szervezők örömmel vennék, ha minél több postás dolgozó jelentkezne. Akár a tanfolyamokra, akár — hiszen a jól sikerült első találkozó most már erre is feljogosítja a rendezőket — a további, kellemes kikapcsolódást ígérő, a hasznosat a jó szórakozással összekötő szombati klubösszejövetelekre.

L. Simon Zsuzsa

Szeleburdi család

Sok jó ember kis helyen is megfér — így tartja a közmondás.

Persze más dolog megférni, és más dolog élni. Sőt, lakni!

Korunk egyik legproblematikusabb pontja, lényeges kérdése: a lakás. Lehet erről szikrázó drámát készíteni, szociográfus életképet, de azért vigjátékot is. Az igazság ugyanis az, hogyha az embernek humorérzéke van, azon is tud nevetni, ami gondot okoz, ami megoldásra vár.

S talán ez a kulcsszó.

Hiszen... és íme itt egy másik bölcs mondás: Amíg élünk — remélünk. Reméljük például azt, hogy csoda történik, s a dolgok egyszeriben megoldódnak.

Nos, Palásthy György kedves és mulatságos, felnőttnek, gyereknek egyaránt szórakoztató gyerekművének is a lakáskérdés az alapproblémája. S a kulcsszó, hogy majd valahogy megoldódik minden. No, de nem magától! Faragó édesapja ugyanis tudós ember (ami korántsem jelent egyet a gyakorlati emberrel). Ő szak-könyvet ír és határozottan állítja, hogy ha elkészül vele — s a kiadó elfogadja —, máris költözhetnek egy kényelmes lakásba.

Addig is fényesen példázák a „sok jó ember kis helyen is elfér” tételt, mivel rajta és a feleségén kívül itt játszik, tanul, alszik és barátait fogadja három gyermek: Feri, Laci és Picur. Nem szólva a különféle állatokról, amelyek már nem szerepelnek a korábban idézett közmondásban.

Bálint Ágnesnek, az írónak a családmodellje kétségkívül sajátos, amolyan magyar „így élni jó” familia. Természetesen optimizmussal szemlélíti saját helyzetüket, s hangulatukat nem hagyják a körülményektől befolyásolni. Szeretik egymást, és ez a lényeg. Bár a szülőknek is megvannak a ma-

guk külön gondjaik, mégsem válnak pillanatig sem unalmas felnőttékké, ami nemcsak ebben a filmben, hanem a valóságban is lényeges szempont.

Palásthy György, a rendező, napjainkban vitathatatlanul, a gyermekfilmek specialistája. (Ez dicséret, hiszen sokoldalúságát korábban már igazolta nemcsak szatirikus vigjátékai-val, hanem egy irodalmi értékű Mándy-adaptációval is.) Uj filmje vitathatatlan sikerének titka az, hogy érzi és tudja a maga választotta műfajt. Tisztában van azzal, hogy a gyermeknézőkhöz nem kell és nem szabad leereszkedni. Egyszerűen önnön-magának szükséges úgy gondolkodnia, akár ifjú hölseinek. Túl ezen az alapévezisen, a Szeleburdi család gondosan meg van tűzelve ötletekkel, humoros fordulatokkal. Amit mondani kíván, azt nem prédikálja, hanem érezteti. Remekül válogatta össze ismét felnőtt szereplőit: elsősorban Erneyi Bélát és Drahotá Andrást (Faragó házaspár), de a kontrasztatást képviselő Bel-vizi családot is (Balázs Péter, Mányai Zsuzsa és a kis Ullmann Mónika). Ugyanakkor élettéljesek és kitűnők a gyerekszereplők, a Faragó csemegék: Szani János, Tóth Laci, Abel Anita és három barátjuk Boros Zoli, Hagen József, Szabó Ádám. Azt hiszem, az a legnagyobb dicséret, hogy akár valami színházban, szabályszerű együttést alkotnak.

Kardos Sándor játékos kamerája, Selmecei György zenéje fontos eleme a közös munkának, méltó módon emeli a film egészét abba a sorba, amelyet az Őcsi-filmek meg az Égig érő fő jelöltek ki. S ami a legfőbb, az ifjú nézők minden bizonnyal jól fognak szórakozni Szeleburdiék családi életén, s titokban arra gondolnak majd a moziból kijövet, hogy ugyan miért is nincsen náluk is így.

Harsányi György

Kupák, serlegek, érmek, oklevelek...

Tízéves a tömegsport-mozgalom a Budapesti Távbeszélő Igazgatóságon

„...a sportjáték nem csak játék, hanem komoly dolog, az egészség biztosítására szolgáló gyakorlat vagy lelki felüdülés, vagy az élet komoly cselekedeteire való előkészület, vagy mindez együtt...”. Ez a Comeniustól vett idézet nem véletlenül került abba a kiállítási anyagba, amely a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság 10 éves tömegsportjáról nyújtott áttekintést a látogatóknak. Mert újra és újra ezek a gondolatok jutottak eszembe, amikor dr. Szarka Györggyel, a TIG Területi Szakszervezeti Bizottságának titkárával az igazgatóság eredményekben gazdag tömegsportjáról beszélgettünk.

— A postások sportszeretete közmert. A postánál már akkor is volt tömegsport, amikor azt nem így hívták, amikor az nem volt társadalmi kíváncsalom, mint manapság. A TIG pedig hosszú évek óta legjobb a jók között. Mi a siker titka?

— Nincsenek titkaink. A sikeres tömegsport egyik feltétele a lelkes aktívhalálzat. Nálunk olyan sportszervezők dolgoznak, mint Széplaki László, Sági Imre, Csapó Emil, Eder Ferenc —, hogy csak azokat említssem, akiknek országos híruk van a postás berkekben. Am az ő lelkesedésük önmagában mit sem érne, ha az igazgatóság gazdasági, társadalmi vezetői nem lennének ebben partnerek. Nálunk, szerencsére, egyre több vezető rájött arra, hogy a sportolni szeretőkkel való töredésként kárpótolja a dolgozók jó közérzete, a kollektív szellem kialakulása. Tapasztalataink szerint, akik rendszeresen sportolnak, azok

nak nagyobb a munkaintenzitásuk, azokat szorosabb szálak kötik a munkahelyhez. A sportolás tehát nem csak az egyének boldogulását, jó közérzetét, sikerélményét segíti elő. Közösségi érdekeket is szolgál.

— A TIG szervezett tömegsportmozgalma 10 éves múltat tekint vissza. Milyen jelentősebb eredményeket értek el ezalatt?

— 1970 óta „zsinórban” nyerjük a Budapesti Postás Kulturális és Sportnap, valamint az Országos Postás Kulturális és Sportnap pontversenyét. Az 1972-ben megartott munkahelyi spartakiád budapesti döntőjében a VIII. kerületi csapat a második helyen végzett. Ehhez hozzá kell tennem, hogy a kerületi válogatott egy-két versenyző kivételével a TIG csapata volt. Nem volt év, amikor nem értünk el helyezést a VIII. kerületi sportversenyeken, többnyire elsősként a felszabadulási kupa és a Gutenberg-kupa röplabda- és labdarúgó-versenyeken. Hasonló eredményeket értünk el sakkbán, atlétikában, asztaliteniszben. A dunántúli Savaria-kupát rendszerint a mi női labdarúgócsapatunk nyerte. De mindez csak töredéke azoknak a sikereknek, amelyekről ez alatt a tíz év alatt számot adhatunk. Az igazgatóság üzemében mintegy kilencszáz sportolnak rendszeresen az üzemi bajnokságok, az üzemek közötti versenyek során, a legjobbak pedig a „válogatottban”. De ha már az eredményekről beszélünk, akkor azt is elmondom, hogy 1972-ben létrehoztuk a TIG sportkörét. Hat szakosz-

tály működik benne; tenisz-zoink, természetjáróink, sízőink, vitorlázóink, céllövők és kajakosaink sok szép sikert értek már el. A Dob utca és Csengeri utca sarkán társadalmi munkában létrehoztunk egy sportklubot, s ott igazi klubélet folyik.

— Az igazgatósághoz tartozó üzemekben négyezren dolgoznak, köztük sok a fiatal. A tömegsport szervezői gondolkodnak az idősebbekre is?

— Mindenkire gondolunk. A tömegsportban nincs korhatár, lehetősége mindenkinek van. A szocialista brigádok részére például hegyi túrákat szervezünk; ezeken az egészséges testmozgást szellemi fejlődéssel párosítjuk. A brigádok asztalitenisz-versenyeken is összemérhetik tudásukat: ez olyan sportág, amelyben igazán nem számít tízhúsz év különbség.

— Nincsen pályagondjuk?

— Köszönetet kell, hogy mondjak a PSE vezetőinek azért, hogy rendelkezésünkre bocsátja a területét. A természetjárók persze tornatermeket kell bérelnünk. Semmi okom sincs panaszkodni, különösen most, hogy elkészült a Kábelüzem sportpályája: ott a röplabdások, a labdarúgók és a kézilabdások edzhetnek, versenyezhetnek.

— Tudja, hogy vannak irigyek? Olyanok, akik azt mondják: mindig csak a TIG van a felszínen?

— Tudom. Erre csak azt mondhatom, hogy legyenek olyan eredményesek, mint mi. A sport, a tömegsport látványos dolog, szem előtt járlik. Erről nem tehetünk. Aki unja már, hogy mindig mi győzünk, hogy miénk a kupa, a serleg, az oklevél, a dícséret, az győzzön le bennünket. A győzelem nagyon kellemes dolog, de azt talán nem kell mondanom, hogy fontosabb ennél a rendszeres testedzés.

— Ön a TIG területi szakszervezeti bizottságának a titkára. Tudomásom szerint ezen kívül még tanít is. A TIG Sportkörben „csak” a természetjáró szakosztályt vezeti, ennek ellenére fejből sorolja az elért eredményeket, pontosan emlékszik minden dátumra, névre. Nem vádolják azzal, hogy a sport túlságosan sok energiát von el?

— Nem hiszem, hogy rosszul szabom meg az arányokat. A sport számomra kapcsolódás, a legjobb, amit el tudok képzelni. En magam evezek, focizom, túrázom. A szervezés egész embert kívánó munkáját olyan egyéniségek végzik, mint Széplaki László. Az én feladatom a tömegsport „érdekképviselete”. A TIG vezetőinek döntő többsége hovatovább a tömegsport lelkes támogatója.

— Ez volna hát a mi sikerünk „titka”.

Tóth Pál György

Kemény munka, de megéri!

Látogatóban tornászlanýainknál

Nevetgélés, viháncolás, lökdösődés. Olyan az öltöző edzés után, mint a zsbongó az iskolában. Bolondos szertelen viselkedésük életlani szempontból teljesen érthető, hiszen még csak 12-13 évesek. De nyúlánk, kidolgozott izomzatú testük kemény, kitartó munkáról árulkodik. Lányok, tornászok, a Postás reménységei.

— Hány éves korodban kezdte el sportolni — kérdezem a rövid, barna hajú Trajanosz Andreától?

— Ötéves voltam, mikor felfigyelt rám az óvó néni, s megkérte szüleimet, hogy vigyenek tornázni. Ők megfogadták a jó tanácsot, és nem sokára a sporttelep apró növényeként megkezdtem az edzéseket. Ennek már, bizony, nyolc-kilenc éve. Nagy szükség volt a szüleim kitartására is. Többször akartam feladni a nagy távolság miatt.

— ???

— Újpalotán lakom, onnét járok ki a XV. Geisler Eta általános iskolába. Sok gyereknek az 5 óra utáni csengő a játszószobát jelenti, míg nekem a további munkát. Kezdetben szüleim hoztak és vittek hente két alkalommal az edzésre. A kitartó munka, úgy érzem, meghozta gyümölcsét. Ma már az ifjúsági I. osztályú válogatott tagja vagyok. A felkészülés, az eredményes szereplés megkívánja a mindennapos edzéseket. Szüleim sokat tesznek értem. Nélkülük, azt hiszem, nem jutottam volna el ideig.

— Sikeres versenyzőként tartanak számon.

— Csehszlovákiában, a Szovjetunióban, Koreában, Ausztriában, Lengyelországban már jártam, és sok sportcsarnokban bizonyíthat-

tam tudásomat. Finnországban a Nemzetközi Bajnokságon egy első és két második helyezést szereztem. Legközelebb december hatodikán Ausztriába utazunk, itt is szeretnék jól szerepelni.

Élen a tanulásban, élen a sportban jelszóval, a szakosztály vezetőinek mindig meghirdeti a Versenyt a sportolók között. Szívós, kitartó munkájáért Trajanosz Andreát és Kozák Andreát plakettel tüntették ki.

— Engem a barátnőm csalt a Postásba tornázni — mondja Kozák Andrea. — Eleinte, azt hiszem, az ő kedvéért jártam az edzésekre, de később nagyon megszerettem ezt a sportot. Én sem vagyok kivétel a mindennapos rohangálás alól. Iskola, edzés, otthon tanul. Ennek ellenére örömmel lelem a tornában — mondja kislányos gesztussal, és felnőtt komolysággal.

— Én is az ifjúság I. osztályú válogatott tagja vagyok, és Finnországot, Ausztriát, Bulgáriát és a Szovjetuniót is megjártam. Sok verseny, szép emlékek, élmények fűződnek ezekhez az utazásokhoz. Tavaly voltam a Szovjetunióban, gerendán harmadik lettem. Itthon, Debrecenben sikerült bebizonyítanom, hogy jobban is megy ez nekem. Első lettem. Legutóbb a mesterfokú magyar bajnokságon 6. voltam összetettben. A legközelebbi próbátételt számomra is Ausztria jelenti december hatodikán.

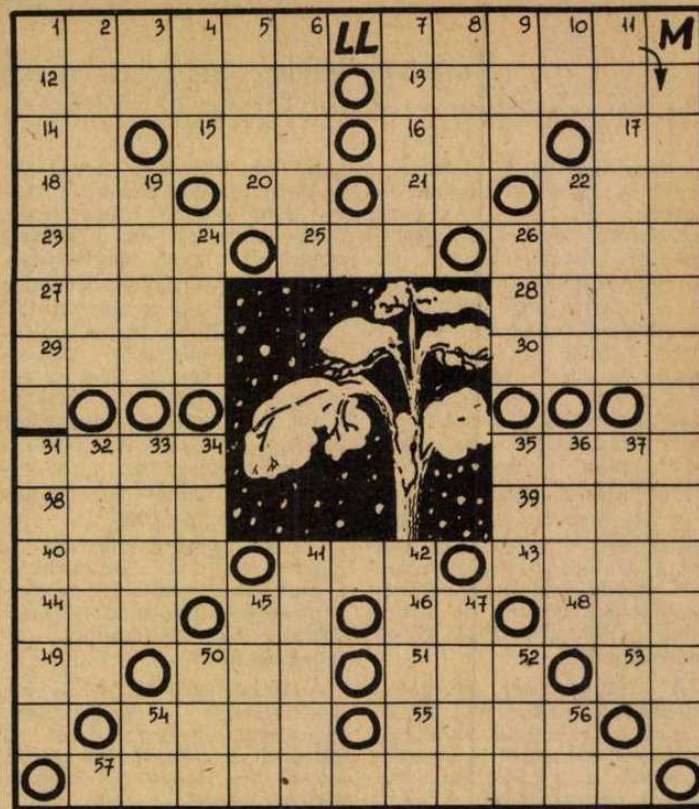
Felkészítésükben sok segítséget kaptak a Keszthelyi házaspártól és kapnak Benke Attiláné vezető edzőtől, Osztie Géza edzőtől. A válogatott keret tagjaként Ladányi, Kolos, Flander mellett őket is készítik a 84-es olimpiára.

Csillag Mária

POSTÁS DOLGOZÓ

A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14., 1406
Felelős szerkesztő: BENDA ISTVÁN
Telefon: 428-777.
Kiadja a Népszava Kiadóvállalat,
Budapest VII., Rákóczi út 54., 1964
Előfizetési díj egy évre: 14,40 Ft.
A kiadásért felel: DR. JANDEK GÉZA igazgató
81-5675. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÜNDÉS ZOLTÁN vezérigazgató

A TÉL SZÉPSÉGEI

William Henry Davies „A tél szépsége” című verséből idézzük: ...Köszöntelek téli! Te széptéd, / nagy virággal te építéd / ezt a fát, ötven feketé / karját fehérrel vonva be... Folytatás: vízszintes 1. és 57., függőleges 34.

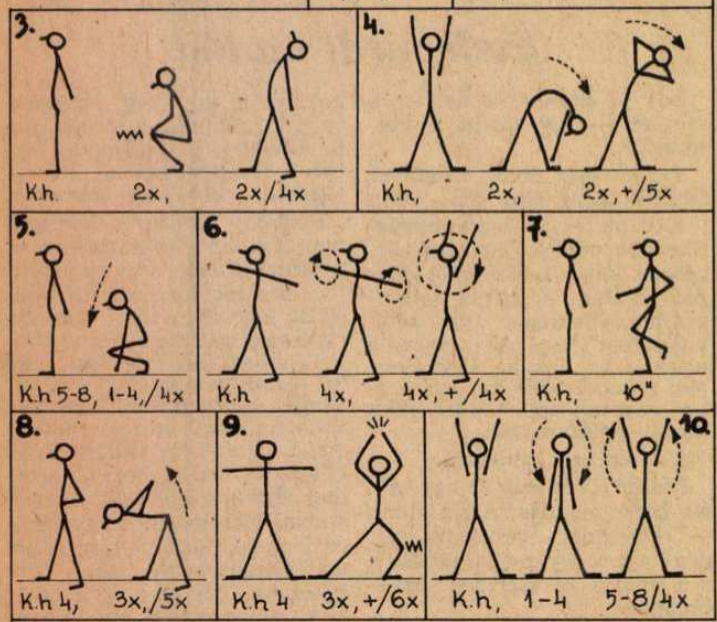
VÍZSZINTES:

1. A versidőzet 1. része. 12. Francia költő, 13. Fradijátékos, 14. Igeköltő, 15. Ló bízattása, 16. Ember angolul, 17. Rangjelzés, 18. Angol és, 20. Atmoszféra, 21. Háziallat, 22. Neves építész, 23. Baromfi, 25. Hírügynökség, 26. ... Karola (operaénekes), 27. A hortobágyi vásár, 28. Verne-hős, 29. Vissza: női név, 30. Állati lakok, 31. Adriai szél, 35. Szépitőszér, 38. Dologtalan (ford.), 39. A vízszintes 20-szal a végén közel-keleti politikus, 40. Régi, öreg (ford.), 41. Méh-lak, 43. Nóta-e, 44. Évszak (ford.), 45. Szláv igen, 46. Kötőszó (ford.), 48. Igásló szerszáma (ford.), 49. Lekvár, 50. Könnyet ejt, 51. Ilyen ló is van, 53. Aszszonyok névvégződése, 54. Tisztítá, 55. Ijed, retten, 57. A versidőzet 2. része.

FÜGGŐLEGES:

1. Ehhez a helységhez egy versenyszám kapcsolódik, 2. Beküldési határidő: január 10. Előző rejtvényünk helyes megfejtése: Tancred, Otello, Rosina, Párizs, Semiramis, Algirban, Bariton, Robert. Könyvtulványt nyertek: Domonkos Géza (Szigetvár), Lendvay Gábor (Leninváros), Molnár Józsefné (Sálgótarján), Szendrei Józsefné (Leninváros), Tóka Józsefné (Farkasfa).

TORNA MUNKÁKÖZBEN

1. Kiindulólhelyzet: zárt állás. 1-3. ütem: szökdelés helyben háromszor. 4. ütem: karlendítéssel oldalt ugrás terpeszállásba.

2. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, kar oldalsó középtartásban. 1. ütem: karlendítés oldalt mélytartásba keresztelésig. 2. ütem: karlendítés vissza kiindulólhelyzetbe. 3-4. ütem: mellkasemeléssel taps a fej felett kétszer.

3. Kiindulólhelyzet: zárt állás. 1-2. ütem: guggolóállásban térdugózás kétszer, kéz a térdén. 3-4. ütem: ugrás terpeszállásba és törzshajlítás hátra kétszer, kéz hátul a térdhajlatnál.

4. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, kar magastartásban. 1-2. ütem: törzshajlítás a bal bokához kétszer. 3-4. ütem: törzshajlítás törzshajlítás balra kétszer, kéz a tarkón. 5-8. ütem: ellenkező oldalra.

5. Kiindulólhelyzet: zárt állás. 1-4. ütem: lassú ereszkedés guggolóállásba. 5-8. ütem:

lassú emelkedés kiindulólhelyzetbe.

6. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, kar oldalsó középtartásban. 1-4. ütem: tölcserkörzés hátra négyszer. 5-8. ütem: nyújtott karkörzés hátra négyszer. 9-16. ütem: ellenkező irányban.

7. Kiindulólhelyzet: zárt állás. Laza helybenfutás izomelernyesztéssel 10 másodpercig.

8. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, ujjfűzés a test mögött. 1-3. ütem: törzdöntésben karhúzás hátra háromszor. 4. ütem: kiindulólhelyzetbe.

9. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, kar oldalsó középtartásban. 1-3. ütem: baltréshajlítás rugózás háromszor és taps a fej felett. 4. ütem: kiindulólhelyzet. 5-8. ütem: ellenkező oldalra.

10. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, kar magastartásban. 1-4. ütem: karleengedés oldalt mélytartásba kilégzéssel. 5-8. ütem: karemelés oldalt magastartásba belégzéssel.

Bihari Gyula